

Pristanda

Lorica

Cătușencu

Biblioteca Centrală
Regonea
Muncăreșu

Mita Baston

Comu Leonida

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA
Nr. 23 (367) - 9 iunie 1962

VM 62

ÎN PLINĂ GL ȘI TINERETE

„Nenea Iancu“ ce
și „Nenea Iancu“

Acum 50 de ani se stingea departe de țară, la Berlin, Ion Luca Caragiale. Întreaga opinie publică progresistă, masele largi, resimțeau din plin imensa durere a pierderii maestrului satirei românești, a celui mai mare dramaturg al literaturii noastre, a artistului neîntrecut al schiței-pamflet, a ziaristului și eseistului neobosit, a creatorului-cetățean, militant consecvent de partea celor mulți. Pentru oficialitățile vremii însă, sfârșitul lui Caragiale trecea aproape neobservat. Nădejdea celor ce-i făcuseră viața amară era că moartea va șterge din conștiința și inima poporului atât omul cât și opera...

Azi mai tânăr și mai viguros ca oricând, Caragiale e mai al nostru ca niciodată, alături de poporul pe care l-a iubit, mândria țării al cărei viitor de progres l-a dorit din toată inima sa generoasă. Repus în toate drepturile, aureolat de gloria pe deplin meritată, Caragiale și-a dobândit în epoca noastră deopotrivă și consacrarea internațională în rîndul marilor făuritori de valori artistice ale întregii umanități. La Moscova, Paris, Tokio, Bruxelles, Buenos-Aires, Atena, Budapesta, Roma, Viena, Milano, Lima, Bratislava, piesele lui stîrnesc aplauzele entuziaste ale spectatorilor. Înscrierea comemorării lui Caragiale pe lista evocărilor organizate de Consiliul Mondial al Păcii, editarea albumului „Caragiale“ în cadrul U.N.E.S.C.O. sînt mărturii ale biruințelor maestrului și ale poporului său — în anii libertății și ai tuturor marilor înfăptuiri.

I.L. Caragiale la vîrsta de
20 de ani.

Halmanale, satul în care s-a
născut scriitorul, azi comuna
Ion Luca Caragiale.

Coperta noastră: desen de
Val MUNTEANU

ORIE

de toate zilele nemuritorul...

Ion Luca Caragiale

Nenea Iancu“ ne zîmbește din toate fotografiile. Cu pălăria largă în boruri, cu eternii ochelari „pince-nez“ prin care privește pătrunzător, ne e familiar ca un prieten nedespărțit. Aștepți dintr-o clipă într-alta să izbucnească într-un hot sarcastic:

— Mă, cu mine nu le merge! Și nu le-a mers. Toate „caradălele și budalălele“, toți „jupînii Dumitrache“ porniți fie ca mari „apropitari“, fie ca simple „coate goale“ pentru a se cocoța cu fudulie în fotolii ministeriale, sau pentru a moțai cu gravitate în fotolii academice — au devenit una cu pămîntul care i-a răbdat cam mult.

S-au săvîrșit Lache și Mache cu toate „gogoșile“, cu toate „mofiturile“ lor. Au dispărut „Rromînii verzi“ cu demagogia lor șovină, cu cosmopolitismul lor. Coana Zoița și Cațavencu și Dandanache și Brînzovenescu, toți „onorabili“ din lumea de lichele a protipendadei de odinioară, au pierit, transformați în scrumul uitării sub soarele înnoi-

tor, răsărit pe deasupra țării în care Ion nu mai cunoaște *Năpasta*; în care nu mai sînt nici arendași, nici „ipistați“, nici prefecți venali; în care bîta și „chinorosul“ nu mai sînt „argumente“ pentru „convingerea“ alegătorilor; în care nu mai au ce căuta semidocșii, în care nu mai au cuvînt și viitor pseudo-valorile.

În schimb „Nenea Iancu“ zîmbind biruitor, ține dîrz biciul satirei educînd în spiritul urii și disprețului față de trecutul de obidă, generație după generație.

— Mă, cu mine nu le merge! Eu îi smintesc cu arma risului!

Nu-l citise, poate, pe Marx. Dar a intuit marele adevăr spus de el: anume că oamenii se desprind de trecut, rîzînd. Și adunînd toate necazurile poporului — al cărui spirit l-a întruchipat cu genialitate — a făcut haz cu tîlc, a făcut haz distrugător de toate molimele: asuprirea, ignoranța arogantă, demagogia, corupția, prostia solemnă și trufașă.

— Prostul, dacă nu-î și fudul, n-are haz!

Cîți n-au repetat cu succes în mii și mii de situații aceste cuvinte acționînd ca o săgeată

dezumflătoare de vanități pretențioase. Le-au repetat aducînd astfel încă un omagiu lui „Nenea Iancu“, luptătorul pentru tot ce e har autentic, pentru tot ce e rivnă modestă și creatoare, pentru tot ce e azi la preț în țara sa și care pe vremea lui era cenușăreasă.

...O știa din prea multe experiențe personale. Cînd, în 1912, i s-a propus de președintele „Societății scriitorilor“ să fie sărbătorit cu prilejul împlinirii a 60 de ani, a refuzat printr-o telegramă în care nu explica motivele. Dar Luchi Caragiale, fiul de al doilea al maestrului, a publicat mai tirziu convorbirea avută într-o seară cu părintele său și în care acesta a dat toate lămuririle:

„Atunci a vorbit mult, cu patos și aproape cu lacrimi în voce. Ne-a povestit aproape toată viața lui. Cum luptase, cum, hulit de unii, neluat în serios de alții, pus la o parte de toți oamenii influenți, în fine, tot ajunsese. Cum, odată celebru, tot nimeni nu lua cuvîntul lui în seamă... Tot atunci mi-a făcut și bilanțul cîștigurilor lui de autor: în anii cei mai buni rețeta totală era de 2.300 de lei“.

În aceeași noapte Caragiale murea, încheind o viață de sta-tornice necazuri și umilințe cotidiene, o viață trăită intens, cu ochii deschiși asupra realităților, în neînterupt contact cu lumea mărunță și cu marile ei probleme.

Copilul din casa lui Hași Ilie lumînărarul

Caragiale e al tuturor timpurilor pentru că a fost al vremii lui și a știut să-i surprindă artisticește esența. Creația sa e oglinda fidelă a unei întregi epoci și tipurile caragialești definesc structura de clasă a acesteia. „Teatrul politic al lui Caragiale“ scria un critic — e o realizare în aqua-forte. Substanța corosivă nu putea lipsi gravorului. Ea a trebuit să ardă ca să creeze viața“. „Modelele“ după care și-a gravat tipurile în efigii nemuritoare le-a găsit încă de foarte tînr.

Mai întîi în Ploiești copilăriei. Aici, tatăl, fost secretar la mănăstirea Mărgineni din satul Haimanale — unde s-a născut scriitorul — ajunsese avocat și apoi judecător-supleant. Ion Luca

Cetățeanul furmentat.
Desen de Aurel Jiquide

Ilustrație de Aurel Jiquide la „Vizită”.

Caragiale și câteva tipuri din operele sale.
Desen de Iser

e elev la „Școala Domnească” învățînd de la „domnul” Bazil Drăgoșescu să respecte ortografia și să migălească pe textele scrise. Ca școlar era strălucit, premiant. Doar la „purtare” nu avea note grozave... La gazda lui, Hagi Ilie luminărarul, om cu „prințipuri” și „favuriți”, intra des în conflict cu biciul prin care „hagiul” își apăra de pofța „neastimpăraților” copii, livada cu vișini, pruni, peri și alți pomi fructiferi. Casa lui Ilie luminărarul avea toate elementele patriarhalității. În schița „Caut casă” (1899) a descris-o cu duioșie: pridvorul avea nouă trepte și sub el se deschidea pivnița. În ferestre — îmbietoare borcane cu murături. Acoperișul de șindrilă era țuguat și străjuit în vîrf de un ulcior. Aici își petrecea copilul mai mult nopțile pentru că ziua umbra cu tovarășii de joacă pe străzile pline de prăvăliile cavafilor, băcanilor, luminărarilor, toți „jupîni cu ambii”, membri în „garda civică” menită să patruleze noaptea printre așezările negustorilor și să sperie hoții strigînd „te vād, te vād”! Cînd venea trupa lui „Nenea Iorgu” (Iorgu Caragiale), Ion Luca a căruia familie era și după mamă și după tată plină de oameni de teatru, trăia marea bucurie a vieții. „Comédiile” le învăța pe dinafară și le juca din nou cu copiii pe sub șoproane. Aici, la Ploiești, Caragiale cunoaște ca adolescent și primele elanuri și cele dintii dezamăgiri.

Momentul antimonarhic din timpul „republicii” îl trăiește intens și ia parte la el din tot sufletul. Într-o scrisoare către Zarifopol avea să-și amintească tandru: „...eram de 18 roze. O! scumpa mea Republică!” Dar revolta sinceră a maselor împotriva asupritorilor și a exponentului ei, monarhia, încăpuse pe mîna unor șnapani locali „liberali” care se exprimau ca Rică Venturiano și n-aveau altă ținută morală decît el. Faimosul șef „republican” ploieștean Candiano Păpescu de pildă, cel care scria și versuri, întitulîndu-și sugestiv ridicula plachetă, „Cînd n-am ce face! — a devenit „cînd a avut ce face!”... ajutînd regal.

Scriitorul avea să ridiculizeze tocmai acest gen de „republicanism”. După cum a țintit usturător toată viața în monarhie și în tot ce a însemnat ea. Unui prieten aflat în nevoie îi dedica în „Ghimpele” o epigramă: „Ești mîncat de cămătari/ cum e lemnul vechi de cari/ și țara de prinți coțcari. Cînd „Vodă” Carol își sărbătorea jubileul de 40 de ani, Caragiale îl „sărbătorea” și el. În poezia „Mare farsor, mari gogomani” definindu-l pe rege „comediante de bravură” iar pe cei ce-l aclamă „mari gogomani”, scria în legătură cu coroana lui Carol:

*Că-n loc să poarte o tichie
Ca un farsor ce este el
Și-a pus pe cap cu fudulie
O cască mîndră de oțel.*

*Nobil metal nu e oțelul
Dar scump destul, destul de greu...*

*Ca rol fu mare, mititelul
Hai gogomani, la jubileu!*

Jocul de cuvinte („Ca rol” — Carol) indica fără echivoc ținta săgeții.

Corespondența scriitorului, paginile publicațiilor unde a scris,

conțin și alte mărturii ale sta-tornice adversității a lui Caragiale împotriva familiei regale, biciuită chiar și din fugă ca în nemuritoare replică din „25 de minute” unde „Doamna director” (soția „girantului pentru afacerile prefecturii”) apostrofează pe picul cu degetul introdus în nas, neprotocolar, în timp ce perechea domnească se află pe peronul gării locale:

— Șezi frumos! Te vede Madam Carol!

Prețutindeni, ochiul lui Caragiale a reținut chipuri, urechea lui a înregistrat replici. Eroii lui sînt toți construiți „pe viu”. Barbu Lăzăreanu a descoperit dovada existenței „în carne, în ciolane și în mondiu” a lui Jupin Dumitrache. În „Epoca, ziar politic, literar și industrial” se publicaseră „Documente importante pentru faceea istoriei zaverii de la 3 august 1865” printre care și un raport al jandarmului Vasile Voicu. Acesta declara „onoratei Primării” că „găsindu-se de gardă la ușa Ospelului, a văzut cum avea mulțime a spart ușa cu geamuri care conduce la catul de sus și unul numit Dumitru Andrei poreclit Inimă Rea, care se află în mulțime, l-a apucat de piept și i-a rupt mondiu...” etc., etc. Printre martorii citați se găsesc: Trică Mitrică și Ilie Chiriac. La rîndul său, acest Dumitru Andrei, „revoltat” că poate fi învinuit de faptele unui „baga-bont” se apără, „combătînd” cu astfel de argumente: „Eu... am venit în piață pe la 8 ore dimineață, și pe la 8 ore și jumătate am fost la D. ministru Crețulescu, să iau rezultatul petiției ce dedesem pentru gheretele înființate de municipalitate în piață... De aici am plecat pe la nouă ore prin grădina Cișmigiu ca să mă întorc acasă prin Dudescu. Pe cînd însă treceam podul de lîngă casa Domnului Colonel Boteanu în care se află azi Poliția, d. Prefect mă strigă și-mi face semn să mă urc sus...”

Amintiți-vă de „Jupin Dumitrache” și de „Chiriac” ca și de descrierea drumului: „Apucăm pe la sfîntul Ionică ca să ieșim pe Podu-de-pămînt... ieșim în dosul Agiei... ajungem la sfîntul Ilie în Gorgan... mergem pe la Mihai Vodă ca să apucăm spre Stabilită-meni...” pentru a vedea, comparativ, cît de veridice erau personajele, situațiile și limbajul eroilor caragialieni.

Că eroii lui sînt de profesii și din medii diferite, aceasta se explică și prin avaturile profesionale pe care le-a impus scriitorului nevoia de a-și asigura cît de cît existența lui și a familiei.

„Ca să pot trăi și eu!”

„Ca să pot trăi și eu!” Această expresie revine des în citatele contemporanilor care l-au evocat. Încă pe vremea cînd trăia tatăl, fusese copist la tribunalul Prahova. După moartea tatei, rămîne — la 18 ani — răspunzător pentru întreținerea mamei și a surorii sale, Elena. Încearcă să obțină o slujbă în teatru. (Luase lecții de mimică și declamație cu unchiul Costache și se distinsese la studii). Dar cu tot talentul nu poate obține un post de actor. Se mulțumește cu cel de sufleur. În această calitate lucrează la Teatrul Național din București

apoi la Iași unde-l cunoaște pe Eminescu. La 20 de ani e un om cu multe planuri, muncind din greu în profesii diferite dar deja lămurit în ce privește marea lui vocație: literatura. În corespondența cu Vlahuță avem pagini autobiografice extrem de prețioase: „... Sînt copil de părinți sărmani și fără nume... Am o educație nu tocmai îngrijită pentru că părinții mei n-au avut mijloace să-mi dea una aleasă, dar am puțin bun simț și cum poți constata și D-ta mă exprim, fără vreun fel original de gîndire, destul de limpede și de comod. Pe lângă asta sînt, slava domnului, sănătos și voinic; duc bine la tăvăleală; dovedă că pot fi în același timp și sufleor și copist la teatru și corector la o tipografie mare, la două ziare și dau lecții la niște copii; așa că pot, cu una cu alta, cîștiga destul ca să ne putem susține eu și familia, pînă să termin studiul dreptului. Pe de altă parte, însă, să-ți mărturisesc drept, eu încă de mic, din clasele primare, am mare tragere de inimă pentru altă carieră, pentru... literatură... Mi s-a spus că n-am să cîștig mai nimic cu asta, dar e o meserie pe care aș îmbrățișa-o cu mare dragoste”.

Spre literatură pornește începînd cu munca de traducere (tălmăcirile făcute piesei „Roma învinsă” de Alexandre Parodi, tragedie istorică, în versuri, dovedesc rivna, seriozitatea și talentul debutantului). Se oferă să continue munca traducerilor cerînd 30 de lei pe act. Dar o nouă lucrare nu e folosită și astfel încearcă să-și cîștige existența în alte direcții.

Îl găsim rînd pe rînd, redactor de cronici fanteziste la „Ghimpele”, „girant responsabil” la ziarul „Alegătorul liber”, editor și redactor-unic al revistei umoristice „Claponul”. Circa o săptămînă — în 1877 — e „codirector” (alături de F. Damé) la o gazetă de informație „Națiunea Romînă”.

La „Romînia Liberă” face cronică dramatică; se apucă de meseria de berar, deschizînd o berărie „Gambrinus”, apoi alta cu hazliul titlu „Bene Bibenti” etc. Totul fără folos. Nevoia se ține scai de el. Anecdotele îl înfățișează — totuși — veșnic cu gluma pe buze:

— Eu nu beau, domnule! Eu consum!

Dar gluma e glumă și realitatea e consemnată în scrisorile către intimi. Iată o mostră:

„În starea în care mă aflu, dar mai înții să-ți descriu această plăcută stare: chiria n-am plătit-o și sînt dat în judecată; lemne n-am deloc; palton nici alîta; aștept din ceas în ceas, apariția unui nou moștenitor; unul mi-este bolnav; la culme: m-am apucat să scriu o piesă și din pricină că trebuie să scriu noaptea foarte tîrziu, am căpătat la ochi conjunctivită catarală...”

Sau:

„Sînt fără slujbă de două săptămîni și mai bine, n-am para chioară și nu sper a intra în lucru decît peste vreo lună”.

La „Timpul” scrie un timp, apoi, certîndu-se cu șefii conservatori ai ziarului e iar pe drumuri. Un timp e revizor școlar, ca și prietenul și colegul său, Eminescu. Pentru cîteva luni, devine director al teatrelor. Nu poate sta nici aici. E codirector (cu Tony Bacalbașa) la „Moftul Ro-

min”; e... registrator la Regia Monopolurilor Statului. Și în tot acest calvar, scrie... scrie pasionat, muncind din greu, cu un pilduitor simț al grijii pentru perfecționarea manuscrisului. Capodoperele încep să apară. Cînd, mai tîrziu, își adună „Momentele” în volum, revista „Zeflemeaua” anunță evenimentul literar, notînd pe bună dreptate:

„Nu Momente maestre, ci Momente trebuia să botezi admirabilul volum!”

Între timp apăruseră treptat și marile creații dramatice. „O noapte furtunoasă” (1879), apoi — „Conu’ Leonida față cu reacțiunea”. „O scrisoare pierdută” (1884) — culmea teatrului lui Caragiale — urmează după farsa „O soacră” și comedia muzicală „Hatmanul Baltag” scrisă cu Iacob Negruzzi. Vin apoi la rînd „D-ale carnavalului” (1885) și „Năpasta” (1890).

„Contribuția” lor

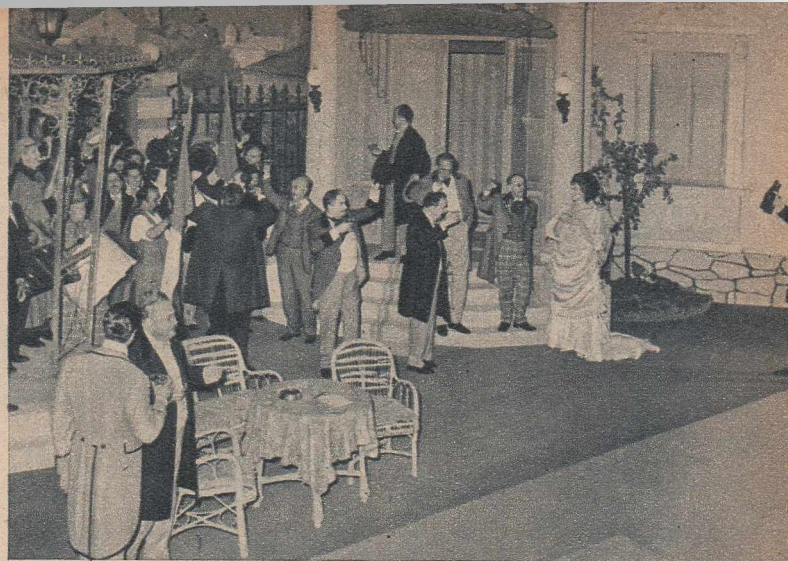
În tot acest proces de muncă în cele mai impropii condiții pentru creația artistică, oficialitatea epocii și slujitorii ei îl urmăresc pe neînduplecatul satiric cu o ură tenace. După premiera „Noptii furtunoase” care cunoscuse un „ingrijorător” succes, directorul general al teatrelor, Ion Ghica, face modificări de text, schimbînd partea finală fără să-l consulte pe autor. În arhive se păstrează protestul plin de demnitate și energie al scriitorului împotriva abuzului. Rezultatul: piesa este scoasă de pe afiș. La reprezentarea piesei „D-ale carnavalului” o întreagă intrigă țesută de dușmanii scriitorului face ca piesa să fie fluierată. (Tony Bacalbașa menționează faptul cu o glumă amară: „Mare meloman (Caragiale-n.n.) fluieră pe dinafară opere întregi. Se spune că a învățat să fluiere de cînd s-au jucat „D-ale carnavalului”.)

Împotriva obiceiurilor nedemne ale intervenției în texte practicate de potențaii vremii, scriitorul va protesta continuu. El va trata tăios pe Titu Maiorescu („Titus Livius Barbișonus”) pentru „apa de trandafir” turnată în „veninul nativ și sincer” al poemelor lui Eminescu.

În Junimea va lovi Caragiale și atunci cînd într-o conferință va trata despre „Gaște și gîșie literare” și atunci cînd, într-o „cronică fantastică”, va evoca pe „Mandarinul Ti-Li” (aluzia la Titu-Liviu Maiorescu e evidentă!) care în „cetatea Timpitopole” locuită de „Sinacorzi” (fără inimă) e cel mai mare.

Dar desigur cei ce s-au simțit vizați și în „Lanțul slăbiciunilor” și în „O scrisoare pierdută” și în toată opera lui Caragiale nu s-au mulțumit doar cu tăieturi nepermise sau fluierături în sălile de spectacol.

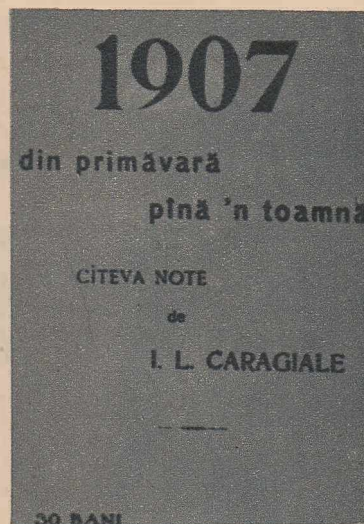
În consens, liberali și conservatori, „mărimi” politice sau literare au căutat să lovească și pe alte căi. Episodul de la Academie e semnificativ. Nu numai că instituția care număra „nemuritori” ce nu scriseseră un rînd literar sau științific și nici nu-și propuneau s-o facă, nu l-a ales printre membrii ei pe marele scriitor.

Scenă din spectacolul festiv cu piesa „O scrisoare pierdută” care a avut loc sîmbătă 2 iunie, a.c., în sala Teatrului de operă și balet al R.P. Romîna.

Jules Cazaban, artist al poporului, în rolul lui Caragiale, și Mircea Șeptilici în rolul lui Delavrancea, pe scena Teatrului de Comedie în „Procesul d-lui Caragiale” de Mircea Ștefănescu.

Prima ediție a virulentului pamflet „1907 din primăvară pînă-n toamnă”.

Coperta unui număr din revista satirică „Moftul Romîn” condusă de I. L. Caragiale și Anton Bacalbașa.

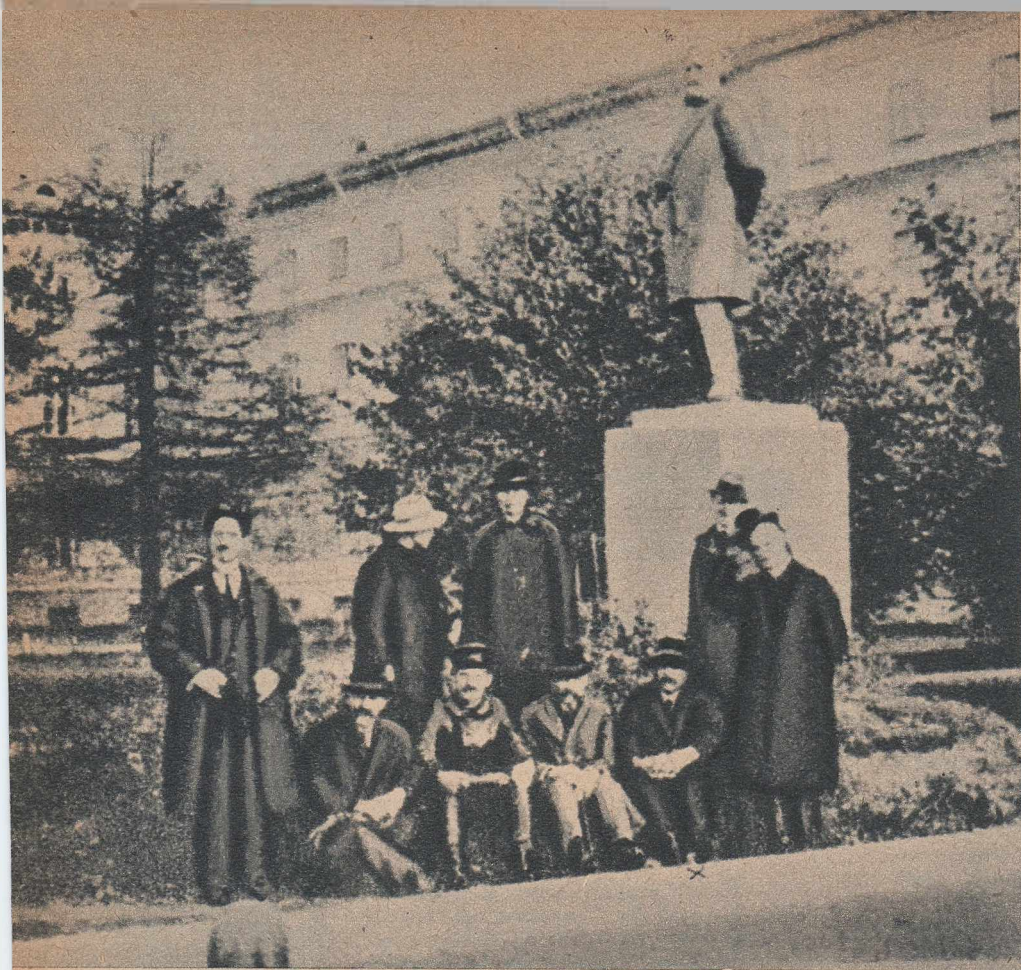

Așa ceva nici nu era de conceput. Dar Academia l-a respins de două ori de la premiile ei. Dimitrie A. Sturdza în numele „imortalilor mumii” a rostit o filipică împotriva „d-lui Caragiale”, în care, într-un stil foarte Rică Venturiano, declara pe scriitor „anti-patriot”, „inimic al Romînilor”, un om care „cu intenție înnegrește națiunea sa” și astfel „face de-și pierde iluziunea și speranța”.

Și pentru a arăta cît de „patriot” era el însuși, același D.A. Sturdza, ajuns prim-ministru, ministru al Afacerilor externe și de război și avînd în cabinet (după remarca unui scriitor) „La finanțe pe George Palade, adică tot pe D.A.

Sturdza, iar la Agricultură, industrie, Comerț și Domenii pe Basile M. Missir adică iară Sturdza” lua măsura aruncării pe drumuri a micilor slujbași pentru motive de „economii bugetare”. Cu acest prilej registratorul I.L. Caragiale de la „R.M.S.” rămînea și el șomer. În „Moftul Romîn” el făcea cu haz amar un calcul stabilind cît va economisi țara în 30 de ani prin darea sa afară din slujbă. Pe aceeași temă, avea să revină cu o apostrofă directă, în versuri:

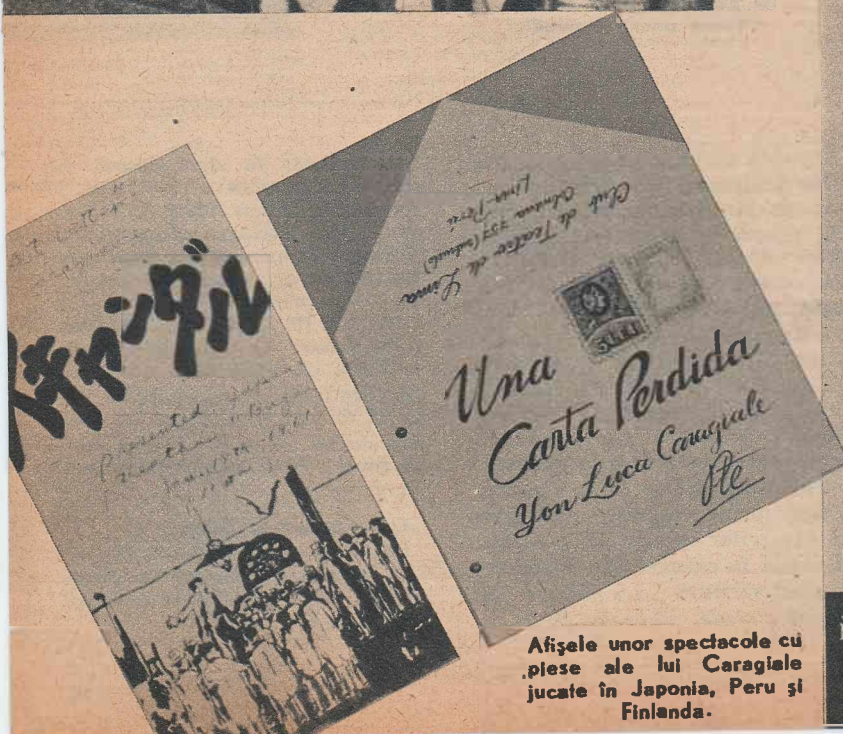
Ați aruncat pe leșegii
În drum cu dame și copii:
Le-ați smuls modestul lor dejun
Le-ați smuls și fruncul de tutun
... Mai bine ați

Caragiale în fața statuii lui Karl Marx, la Berlin.

I.L. Caragiale și Alexandru Vlahuță.

Afișele unor spectacole cu piese ale lui Caragiale jucate în Japonia, Peru și Finlanda.

Fi hotărât să suprimeți
Atâtea mii de sinecuri
Nu pînea la atîtea guri.

Și — pentru a i se umple paharul amarului — marele Caragiale, scrupulosul muncii literare, autorul atît de autentic și de original, se vede acuzat, de un obscur scrib, că ar fi un plagiator. Iar la procesul de calomnie intentat, mișelia rămîne nepedepsită. „Justiția” achită pe scrib, dezgustînd și rînd pînă în fundul inimii pe *Scrittor*.

Alături de cei mulți

Rostul unui ziar ca „Moftul Român” nu e să „*facă frumos ca să ridă boierii*”; „*geneza lui e revolta*”. Într-un articol programatic Caragiale își definea însăși esența creației. Nu pentru „burtăverde”, nu pentru distracția lui, ci pentru a exprima revolta celor mulți a scris autorul „Scrisorii pierdute”. Dragostea pentru popor răzbate din fiecare rînd al său. De aceea, Caragiale care — fără a fi avut legături directe cu socialismul — menținuse totuși prin prietenia cu Gherea și Bacalbașa, prin conferințele ținute la Clubul Socialist, contacte cu mișcarea muncitorească — saluta cu căldură pe cei care, de 1 Mai, la Cișmigiu „*se adună ca să serbeze o zi a lor, ziua Muncii și a revendicărilor de clasă*”. De aceea — adăuga el — „*Între lumea care se adună astăzi... în Cișmigiu și între gazeta asta a noastră e un mare punct comun: și unii și alții luptăm pentru aducerea unor vremi mai demne și mai cinștite!*”

Și tot de aceea — de departe — din Berlinul unde se refugiase să nu mai vadă „*mofturile unei mîini de privilegiați — uneori mofturi sinistre sub care se ascund lacrimi și sînge*” — scrie, în 1907, vibrantul pamflet împotriva celor ce asasinau pe țărani ridicați pentru pîine și dreptate. El care înțelese atît de bine monstruoasa coaliție a Cațavencilor și Tipăteștilor, a Gudurărilor și Gregoraștilor care telegrafiau final „*Pupat toți piața Endependenți*” — scria, pe alt ton și cu alte cuvinte dar cu același conținut, în 1907 din primăvară pînă-n toamnă: „*Împărțită în două tabere ce se numesc cu pretenție istorice — liberal și conservator — ... această oligarhie legiferează, administrează, calcă azi legile pe care le-a făcut ieri, preface mîine legile făcute azi, ca poimîine să le calce și pe acelea, fără spirit de continuitate și fără altă sistemă decît numai împăcarea momentană a exclusivelor ei interese...*”

Cu dragoste caldă și înțelegere deplină scria apoi Caragiale despre suferințele fără număr ale țărănilor, despre dreptul lor la viață umană.

Alături de toți acești muncitori și țărani și pentru ei, și-a desfășurat continuu Caragiale marile sale strădanii creatoare.

Și azi în vremea libertății și a marilor înfăptuiri ale celor mulți în folosul celor mulți, Caragiale se află — firesc — tot alături de ei.

În fotografii, „Nenea Iancu” potrivește mai bine ochelarii; vrea să cuprindă cît mai larg întinderile țării înnoite. Zîmbetul lui, odinioară sarcastic — s-a transformat. Este în sîrșit surîsul cald, fericit, al biruinței.

L. SĂRĂȚEANU

TAMPEREEN TEATTERI

1955
1956

Johanna SAKARI PUURUNEN

Ensi-ilta

Keskiviikkona 21. 3. 1956
kello 19.30

Skandinaavinen kansallisteatteri.

L. L. CARAGIALE

Kadotettu kirje

Komedia 1880-luvun vanhallisteletista Romaniansa

Päätehtävissä:

Helena Salonen, Kalle Mäkeläinen, Risto Mäkelä, Yrjö Järvinen, Eero V. Kosteikko, Leevi Kunnanen, Heino Turikko, Velho Uusimäki, Ylätteri Viimajoki

Lavastus: Lasse Salonen

Puvut
Bukarestin Kansallisteatteri

OHJAAJAVIERAILIJA

SICĂ ALEXANDRESCU

BUKARESTIN KANSALLISTEATTERIN PÄOHJAAJA

LIPPUMYYMÄLÄ TEATTERITALOSSA
AVOINNA

ARKIPÄIVINÄ 11-17. NÄYTÄNTÖPÄIVINÄ 11-19.30
SUNNUNTAISIN 13-19.30. MAANANTAISIN SULJETTU

AMINTIRILE MELE

de Costache ANTONIU
artist al poporului

Deși nu l-am cunoscut am amintiri emoționante legate de el; amintiri care corespund cu diferite momente de cunoaștere a profunzimei lui opere. Și la noi, actorii, cunoașterea începe cu interpretarea.

Mă număr printre puținii dar fericiții actori care au jucat în toate piesele ilustrului dramaturg.

La Iași, împreună cu Vernescu-Vilcea, am jucat pentru prima dată în „O scrisoare pierdută”. Emoția primei întâlniri a fost dublată de o alta: Vernescu-Vilcea, la rîndul lui, debutase alături de Millo... (Imi amintesc că în turneul întreprins atunci prin țară ne deplasam cu căruțele și când noroaiile erau prea mari, ne dădeam jos să împingem; ca să ne mai alinăm necazul, schimbam între noi replici din piesă, adică bătîndu-ne joc de stăpînirea care avea grijă să mențină drumurile astfel „asfaltate“...).

În „O noapte furtunoasă” l-am jucat pe Nae Ipingescu și apoi pe jușin Dumitrache; în „D-ale carnavalului” — pe Catindat; în „O scrisoare pierdută” — pe Pristanda și pe

Cetățeanul turmentat (pentru prima oară în acest rol, pe care l-am jucat alternativ cu Iancu Brezeanu, am fost distribuit de Topriceanu...); în „Conu' Leonida (am fost, printre primii, travestit în acest rol...); în „Năpasta” — pe Gheorghe.

Cîte roluri, atîtea amintiri! În primul rînd, pentru că fiecare rol contribuia la o mai adîncă și multilaterală cunoaștere a operei marelui satiric. În al doilea rînd, pentru că fiecare rol mi se asociază cu nume de mari artiști, cu învățămintele dobîndite de la ei: Vernescu, Brezeanu, Topriceanu... În al treilea rînd, pentru că fiecare rol a fost o școală. O școală în care Nenea Iancu m-a învățat ce e rău și ce e bine; prinzînd sub lupa lui insectele dăunătoare societății, le-a ținut prin cuvintele sale atît de precis și cu atîta măiestrie încît teatrul său nu poate fi considerat decît o adevărată școală.

Pentru toate acestea, împreună cu generația mea și în numele generațiilor viitoare, îi mulțumesc.

ȘCOALA LUI CARAGIALE

de Rada BELIGAN
artist al poporului

Imi amintesc cu emoție despre uriașa muncă pe care admirabila echipă de comedie a Teatrului Național — din care am avut cîntea să fac parte — a început-o în 1948, sub conducerea regizorului Sică Alexandrescu, cunosător profund și subtil al operei lui Caragiale, pentru a reconsidera și revalorifica scenic celebrele comedii ale genialului satiric.

Toți cei care au pornit atunci la acest complicat travaliu — care avea să aducă mari succese teatrului românesc și dincolo de granițele țării — am fost adînc pătrunși de importanța acestei reconsiderări.

Aveam datoria să înfățișăm spectatorului nou pe adevăratul Caragiale, pe marele scriitor care a dinamitat pînă la bazele ei „monstruoasa coaliție”.

În afară de tactica brutală (Caragiale a fost fluierat, huiduit și amenințat cu bătaia în piața teatrului, piesele l-au fost scoase de pe afiș etc., etc.), burghezia și moșierimea, prin teoreticienii lor, au încercat să deformeze adevăratul sens al pieselor lui Caragiale. Maioreșcu a căutat să prezinte comediiile lui drept o „ficțiune a realității”, iar personajele din ele drept o „lume impersonală”. De asemenea, critica burgheză lansase teoria „comicalului pur” al creațiunii caragialiene.

Sub influența acestor teorii estetizante și idealiste, și scăpate de sub controlul direct al creatorului lor, înscenările pieselor lui Caragiale au început a fi axate pe falsă concepție a „comicalului pur al mahalalei și al provinciei”.

Din componenții ai claselor stăpînitoare, personajele lui Caragiale au fost transformate în mici mahalagii și provinciali. Profunzina semnificației sociale a pieselor lui a fost anulată în aceste înscenări, transformînd astfel comediiile sale în simple farse gratuite. Actorii, depărtîndu-se tot mai mult de tradiția realistă a primilor interpreți, au început a face uz de artificii

și șabloane, au pus accentul exclusiv pe comical de situații și pe comical verbal, au transformat personajele lui Caragiale în niște ridicule fanteze.

Să redăm personajelor din comediiile genialului dramaturg adevăratul lor caracter de exponenți ai oligarhiei sau ai aparatului acesteia, a fost prima și cea mai importantă sarcină a noastră.

Pornind de la ideea centrală a întregii vieți și opere a lui Caragiale — protestul său virulent împotriva minciunii și ticăloșiei ce stăteau la baza regimului din trecut, demascarea conținutului tuturor instituțiilor acestui regim, a violențelor guvernamentale, a comediilor justiției și administrației de stat, dezvăluirea contradicțiilor profunde din sînul orînduirii burghezo-moșierești, dezvăluirea mascaradei democratice a epocii — am pornit pe linia justă a interpretării.

Consider cele trei roluri pe care le-am jucat (Agamiță Dandanașe, Rică Venturiano și Catindatul de la percepție) o minunată școală, atît sub raportul spiritului civic care trebuie să străbată interpretarea acestor roluri, cît și sub acela al măiestriei și tehnicii actoricești.

În munca mea de profesor la Institutul de teatru m-am strădui să transmit studenților mei dragostea, respectul și admirația profundă pentru nemuritorul operă a lui I. L. Caragiale și să-i conving că nu există mai bun prilej de studiu pentru actorul român decît personajele devenite legendare ale teatrului său. În felul acesta socotesc că îmi îndeplinesc o datorie de onoare ca artist-cetățean — aceea de a transmite noilor generații ștafeta pe care noi înșine am primit-o de la marii noștri înaintași, generația de străluciți actori care au lucrat sub îndrumarea directă a lui Caragiale.

„UN ARTICOL INTERESANT ȘI CU HAZ”

de Gr. VASILIU-BIRLIC
artist al poporului

Cînd am primit măgulitoarea invitație de a scrie un articol cu prilejul comemorării lui I. L. Caragiale, am răspuns ușor (vreau să spun cu... ușurință) că... s-a făcut! În ziua... la ora... voi preda redacției articolul, un articol, am spus eu, „interesant și cu haz”.

Și iată-mă instalat comod la birou... și iată-mă că stau de două ceasuri cu creionul în mînă, în fața hîrtiei albe, fără a putea așterne un cuvînt. Hîrtia albă, înspăimîntător de albă, din fața mea, mă privește cînd cu ironie, cînd cu amenințare. Ba la proporțiile unui adînc abis în care simt că acum-acum mă scufund, ba ia chipul marelui Nenea Iancu, care mă scrutează sarcastic.

— Ei, stimabile, nu scrii?... Hai, onorabile, scrie!...

— Aveți puținică răbdare, maestre... aș vrea, sfîos, să răspund... Dar, pînă să rostesc o vorbulețică, chipul maestrului se topește în neant, și mă trezesc iarăși în fața hîrtiei albe.

Mă trec o mie de sudori. Cum am putut oare promite cu atîta ușurință — auzi! „un articol interesant și cu haz”! Nici însuși marele Moș Virgulă nu s-ar fi încumetat să promită așa ceva — cu-una-cu-două — el, care, cînd își scria teatrul sau cînd scria despre teatru, simțea arzîndu-i condeiul între degete.

Așa că... nu pot scrie ce mi-am propus, cu privire la teatru și la I. L. Caragiale, „un articol interesant”. L-a scris, la 1899, Caragiale însuși.

Și dau să string hîrtia albă din fața mea. Dar cînd s-o ating, răsare iar pe locul ei chipul sarcasticului Nenea Iancu:

— Păi, stai, biblicule! (zice). Cum rămîne cu promisiunea?

— Să vedeți, maestre... (zic).

— Lasă, ipochimene, tertipurile!... Spune-i neichii, colea! cu „Năpasta”, acum 30 și ceva de ani, cum a fost?

— Va să zică, știți... Adică da, dumneavoastră care sînteți Caragiale, știți tot... Păi, cum să fie... A fost așa, o copilărie, o mică farsă nevinovată... — Farsă nevinovată! Cu care mi-ai transformat, măi proclote, drama „Năpasta” în comedie!...

— N-am vrut, zău, maestre, să vă supăr... Mărturisesc că la dumneavoastră nici nu m-am gîndit. Pozna s-a întîmplat, cum bine știți, la un teatru din provincie, cînd eram la începutul actoriei și nu prea eram pătruns de respectul pentru clasic!...

— Lasă, pramatie, lîngușirile!... Zi!

— Păi mă enerva un tînăr elev de conservator, îngîmfat și fără pic de talent, în schimb foarte grăbit să parvină. Și-ntr-o seară, tînerul ahtiat de glorie rapidă, făcea figurație în „Năpasta”. Era unul din jandarmii ăia, știți — simplii figuranți — pe care i-ați prevăzut să vină la final să-l aresteze pe Dragomir. Eu mă aflam, întîmplător, în culise. Și vine junele la mine, mă salută pînă la pămînt și mă roagă mîeros să-l învăț să facă ceva ca să se remarcă, că „e și directorul teatrului” (profesorul Bădărău), „în lojă” (știți: savantul, azi academician) și dacă îl vede remarcîndu-se, poate îl angajează ca actor. Am găsit nimerit prilejul să-i pedepesc juneleu îngîmfarea:

— Bună idee! — l-am spus. Să faci așa: cum intri în scenă, te duci glonț la Dragomir și-i zici: „ce-ai avut, mă nenorocitul, cu alde Dumitru, de-l omoriși?” — și-i dai două pe-rechi de palme. Atît. Altcieva nu mai trebuie. Și să vezi succes!... Și chiar așa a făcut. Dar atît de tare l-a pocnit pe bietul interpret al lui Dragomir, încît l-a culcat la pămînt. Ba, făcînd exces de zel, a mai pus și ceva de la el: l-a scuipat în față pe cel lungit la pămînt, zicînd și din gură: „Ptiu! Rușine să-ți fie!...” În scenă, stupoare. În sală, ilaritate. Iar cînd interpreta Ancă, uluită de neprevăzuta întîmplare, l-a întrebat în șoaptă, pe zurbagiu, ce i-a venit, el a răspuns cu glas tunător, mîndru de ispravă făcută și în hohotele de ris ale întregii săli: „Domnu' artist Vasiliu m-a învățat!...”

Apoi, maestre, ce s-a ales de finalul dramei, știți!...

— Și junele ce-a devenit?

— Junele a renunțat repede după aceea de-a mai deveni actor. S-a făcut comerșant.

— Iar tu?

— Eu, cum știți, joc și azi. Din opera dumneavoastră am jucat pînă acum 13 personaje!...

— Mă, pezevenghule! Tu nici azi nu regreti nesăbuita-ți pozna de-acum 30 și ceva de ani!...

— Ba o regret din suflet, iubite maestre. Și aș fi toată viața nemîngîiat dacă aș ști că nu m-ați iertat.

Tace Nenea Iancu și mă sfredelește îndelung cu privirea. Într-un tîrziu, zice:

— Bine, te iert (apoi, după încă o pauză). Și știi de ce?

— Poate... fiindcă... interpretez personajele operei dumneavoastră cu atîta dragoste!...

...A zîmbit, fără să-mi răspundă, și s-a topit din nou în neant.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

INTERPRETÎNDU-L PE CARAGIALE

de Al. GIUGARU
artist al poporului

În anul 1923 un prieten artist al Teatrului Național care-mi scria și fel de fel de texte de reviste și parodii, pe care le jucam la cinematograful Marconi, mi-a luat actele și m-a înscris la Conservator, anunțîndu-mă totodată să învăț scena de la frizerie a Catindatului din „D-ale carnavalului”. Comisia era compusă din cei mai buni profesori de vremea aceea: Nottara, Soreanu, Livescu, Lucia Sturdza-Bulandra, Nona Ottescu etc.

Cînd mi-a venit rîndul la catalog, arătam destul de bine, însă cînd am început să vorbesc am încercat să mai trag și eu puțin cu urechea la suflor; din cauza emoției nu prea eram sigur pe bucată. Nu știu cum dracu' s-a făcut că și suflorul pe care mi-l alesesem era bibbit; desperat, așteptam măcar o vorbulețică dar nu înțelegeam nimic.

Pînă la urmă am fost întrerupt de comisie și întrebat dacă mai știu ceva? Evazily, mi dat din umeri; mi s-a răspuns „ajunge” și „mulțumim”, apoi am ieșit pe ușă, ștergîndu-mă de transpirație cu a doua batistă, căci prima era udă de la scena cînd așteptam, cît de cît, intervenția suflorului. Am fost respins. Auzînd de aceasta, fosta mea profesoară de mai tîrziu, Lucia Sturdza-Bulandra, m-a invitat la teatru de pe cheiul Dimboviței, semlînd și un contract; în același timp

i-am devenit elev la Conservator. Mai tîrziu am spălat rușinea Catindatului interpretîndu-l sub direcția lui Victor Ion Popa — și am făcut un frumos succes. Deci prima mea întîlnire cu marele nostru dramaturg (adică cu unul din eroii pieselor lui Caragiale) s-a efectuat prin intermediul Catindatului din „D-ale carnavalului”. În 1946 am fost angajat la Teatrul Național.

Cu Dumitrache am făcut prima cunoștință în anul 1942 cu ocazia filmării piesei „O noapte furtunoasă”. Din 1953 am jucat în aproape toate piesele lui I. L. Caragiale, interpretînd pe Zaharia Trahanache, pe Dumitrache, pe Pampon, și unele personaje din diferite schițe filmate și scenarizate.

Jucîndu-l pe Caragiale, m-am strădui să-mi însușesc ceva din arta lui; m-am strădui și mă străduiesc continuu ca pe baza textului său de o desăvîrșită artă să nu fac concesii șarjei și grotescului exagerat cîi, firește, cu mijloacele comediei, să redau pe cît pot ceva din esența concentrată a personajelor sale.

Acum voi face cunoștință cu „Conu' Leonida”. Particip la turneul pe care îl întreprinde Teatrul Național în țară, cu piesele lui Caragiale. Aștept cu emoție aceste spectacole prilejuate de comemorarea nemuritorului nostru scriitor realist.

George Lesnea: TREPTELE ANILOR

„Eram muncitor zețar la tipografia «Viații Rominești». Asistam și citeodată participam la tipărirea celebrei reviste ieșene. Poate și faptul acesta a contribuit la materializarea intențiilor mele poetice. Înainte de a împlini 20 de ani, am început să scriu versuri pe șifuri și spalturi. Le citeam apoi tovarășilor mei de muncă, primii mei ascultători și critici“.

Au trecut câteva decenii de când autorul „Veacului tinăr” (1931) își scria versurile pe șifuri și spalturi,

timp în care s-a conturat profilul unui poet de vocație certă, în a cărui activitate am întâlnit de-a lungul anilor, remarcabile realizări, atât pe planul creației originale, cât și pe acel al traducerilor din lirica rusă și sovietică. O parte din această activitate o regăsim strinsă în volumul de curind apărut, „Treptele anilor”, cuprinzând două cicluri: „Cin-tece de ieri” (1926-1944) și „Cin-tece de azi”.

În puținele poezii ale primului ciclu (subscriem, cu acest prilej, la justificata afirmație a criticului I. D. Bălan dintr-o recenzie publicată în „Scintela” că „Treptele anilor” cuprinde, din păcate, prea puține lucrări din numeroasele volume tipărite de poet de-a lungul vremii) auzim sunetele unei lire de loc indiferente la întunecatele realități sociale ale trecutului regim burghez. În „Cintec de mai” (1926) poetul își exprimă convingerile în statornicirea unei lumi în care vor fi întronate „dreptatea și frăția”; de un patetism reținut, versurile închinatăe „Tovarășilor întemnițați” (1926) comunică solidaritatea poetului cu „cei osinziți pentru dreptate, / de o stăpînire crudă și nedreaptă”.

„Moartea tăietorului de lemne” (1934) răsfrînge compasiunea poetului pentru cei mulți, nevoiți să-și ducă o existență mizeră; versuri îndurerate sau pline de mînie, de o clară atitudine cetățenească, sînt conținute în poemele de protest împotriva criminalului război antisovietic. Nu rareori aceste versuri poartă emoționant un autentic fior liric ca, de pildă, în atît de umanul „Cintec de leagăn”; e impresionantă evocarea audiției unui astfel de cîntec al vieții în tăcerea de moarte a frontului, cîntec care „Răsună, răsună cu tot adevărul, / Alunecă gingaș plutind peste moarte. / Și grîul, ah grîul e-n-tocmai ca pârul, / Ca pârul copiilor care-s departe...”

În cel de-al doilea ciclu, versurile capătă melodii de adevărate „cîn-tece” celebrînd, avîntat dar fără emfază, „muncitoreasca luptă” care „dădu puternic rod”. Poetul închină partidului care „e-n toate: E-n cele ce sînt / Și-n cele ce mîine vor ride la soare”, cele mai bune gînduri ale sale; uzina luminată și ogoarele înfrățite pe veci își găsesc oglindită imaginea în versuri directe, simple, de largă accesibilitate. Factura poeziei populare, prezintă în numeroase poezii, se încadrează firesc în contextul liricii lui George Lesnea, caracterizată constant printr-o melodică organică: „Cîntă-n azi ziua de mîine, / Ce-a fost rău, zdrobit ră-mîne. / Ferici-va / Colectiva / Pe țărării ce-n strădanii / Cu plăvanii și-au stors anii...” „Cîntă primăvara nouă / Peste flori cu-obraji de rouă. / Muncitorii / Trezesc zorii. / Iau în brață dimineața / Pentru-o viață fără ceață...”

Mentionăm spre sfîrșitul acestei sumare prezentări poemele de căldă inspirație dedicate trainicei prietenii romîno-sovietice, respectuoasele omagii lirice aduse lui Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi.

Lirica de după Eliberare a lui George Lesnea vădește entuziasmul poetului pentru oamenii și faptele lor din „Țara cu lumina-n față” și totodată, satisfacția poetului că de pe „Treptele anilor”, la cei 60 de ani împliniți nu de mult, își vede realizate visele și nădejzile.

Trăian STOICA

Electricienii Nikolai Liubcenko, ucrainean, și Iuri Neznamov, rus, sînt buni prieteni. Ei lucrează cu spor și-și depășesc sarcinile.

GIGANTUL DIN KAZAHSTAN

Fotografii de

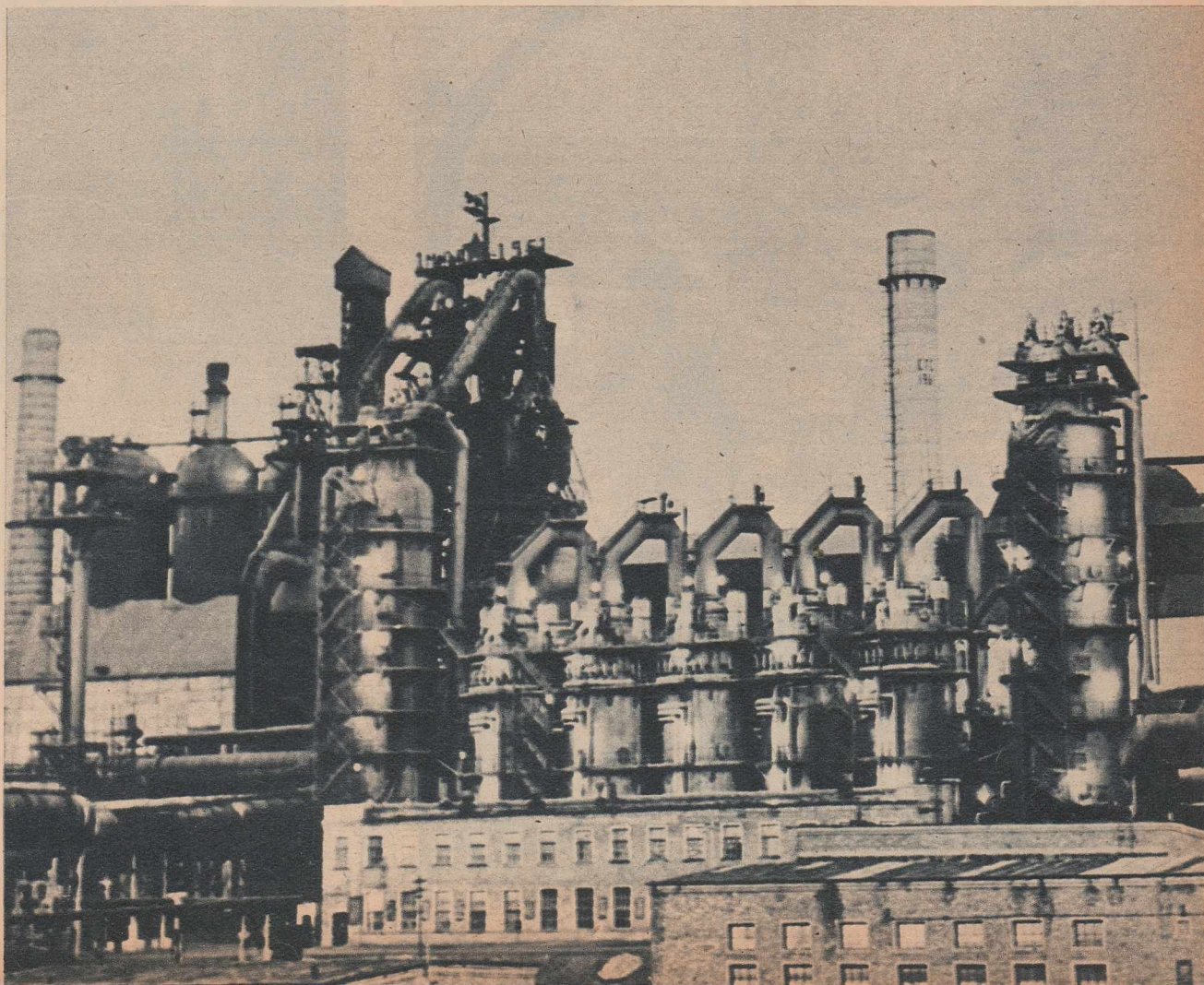
I. BUDNEVICI

Furnalele noii Magnitka lucrează din plin. Alte obiective sînt pe cale de a fi date în exploatare. Metalurgiștii din Temir-Tau se mîndresc cu înaltul nivel de mecanizare și automatizare al uzinei lor. Teritoriul pe care se desfășoară lucrările măsoară 100 km².

se spune „Magnitka din Kazahstan“. Atît pentru amploarea construcției, cît și pentru faptul că aici, ca și la înălțarea legendarei Magnitka din Ural, au venit din toată țara mii și mii de entuziaști. Numai că, în locul lopeștilor și tirnăcoapelor cu care, acum treizeci de ani, oamenii sovietici au pornit cu eroism să dureze Combinatul siderurgic din Magnitogorsk, pe șantierul Uzinei metalurgice Karaganda din Temir-Tau, la dispoziția constructorilor stau unelte perfecționate ale tehnicii moderne, agregate automate, mașini de mare randament.

Temir-Tau înseamnă în limba kazahă „Muntele de fier“. Pămîntul Kazahstanului ascunde mari rezerve de mineruri prețioase, fiind considerat azi drept una din cele mai bogate regiuni economice din lume.

În urmă cu decenii, cînd țara kazahilor nu era decît o înapoiată colonie la periferia Rusiei țariste, în locul orașului de azi al minerilor,

Karaganda, centru al uriașului bazin carbonifer Karaganda, se întindea stepa aridă. Nu existau decât două mine mici: „Jimmy” și „Herbert”, după numele stăpînului lor, capitalistul englez Jim Herbert. În aceste mine — adevărate ocne primitive — își găseau moartea sute de muncitori kazahi și ruși. Munca istovitoare, miseria, foamea, biciul erau aici atotputernice.

Alungați de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, colonialiștii englezi au lăsat în urma lor cele două mine inundate și un vast cimitir al minerilor uciși în groaznicele exploatare.

În februarie 1920, geologul sovietic A.A. Gapeev semnalează marea importanță economică a ținutului. Iar după numai un deceniu se creează aici, după Donbas și Kuzbas, cea de a treia bază carboniferă a Uniunii Sovietice.

În anii ce urmează, stepa kazahă începe să-și schimbe înfățișarea: se ridică sute de întreprinderi industriale, se valorifică peste 25 milioane hectare de pământuri înțelenite, cresc orașe și sate. Producția industrială a Kazahstanului sporește, față de 1913, de 57 de ori.

Gigantul siderurgic ce se înalță azi la poalele „Muntelui de fier”, nu departe de centrul minier Karaganda, a dat, în vara anului 1960, o dată cu punerea în funcțiune a celui dintîi furnal, prima fontă a Kazahstanului. Iar atunci cînd uzina va lucra cu întreaga-i capacitate, metalurgiștii de aci, avînd la îndemînă nesecate surse de materii prime și combustibil, vor da cel mai ieftin oțel din Uniunea Sovietică. Dovadă elocventă a uriașului potențial economic al acestui ținut este înscrierea în noul Program al P.C.U.S. a sarcinii de a se construi, în următorii 20 de ani, în Kazahstan o nouă și puternică bază metalurgică, a cincea la număr (celelalte patru fiind în Ucraina, Ural, Siberia și în partea centrală europeană a U.R.S.S., ultimele două — în curs de construire).

Fotografiile de față redau cîteva imagini din viața marii familii de metalurgiști ai „Magnitkăi din Kazahstan” — o expresie vie a ideii cuprinse în Program: „construirea bazei tehnice-materiale a comunismului duce la o unire și mai strînsă a popoarelor sovietice”.

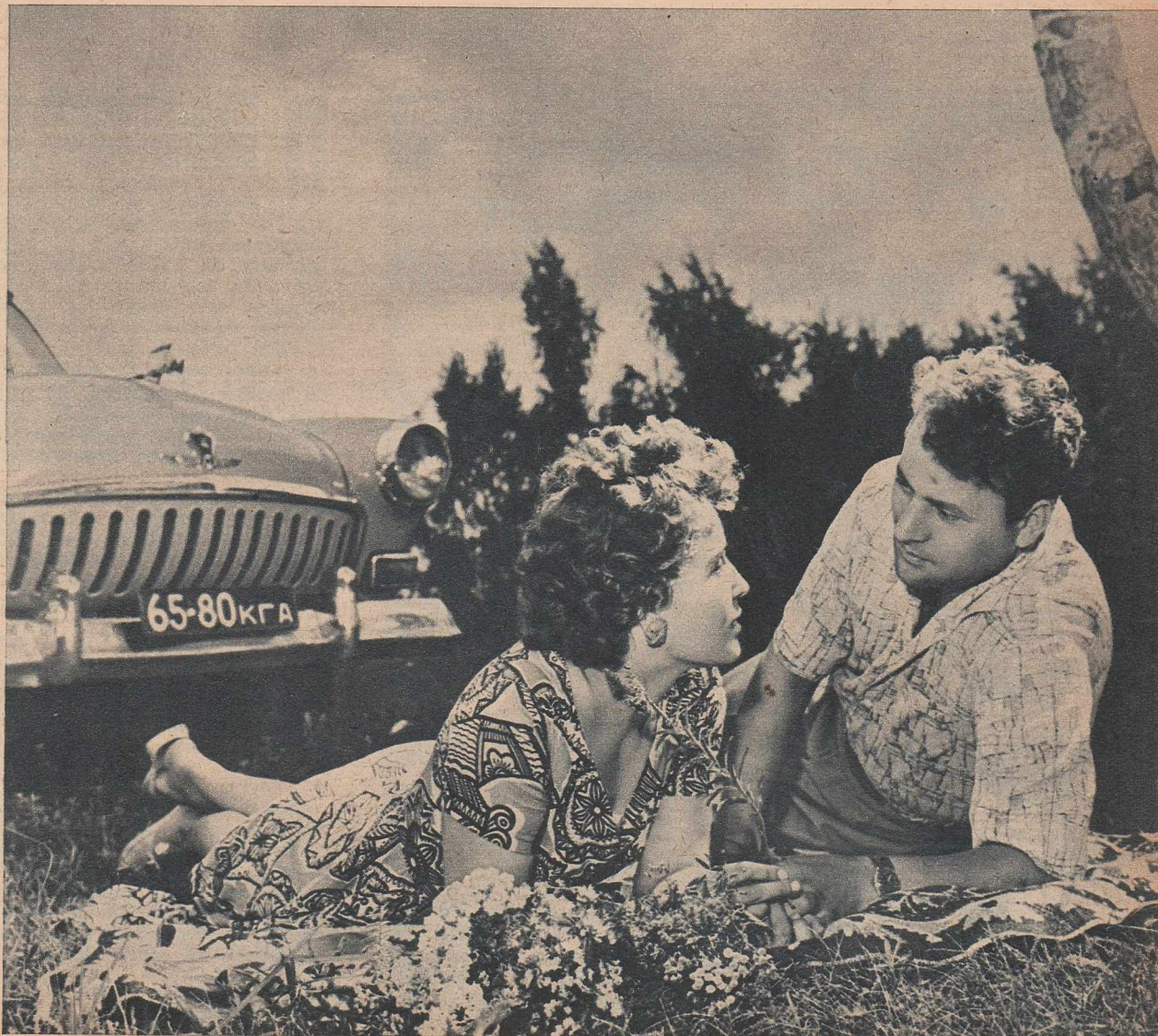
◀ Sursă nesecată de apă pentru uzină și oraș — lacul de acumulare din Nurinsk.

GIGANTUL DIN KAZAHSTAN

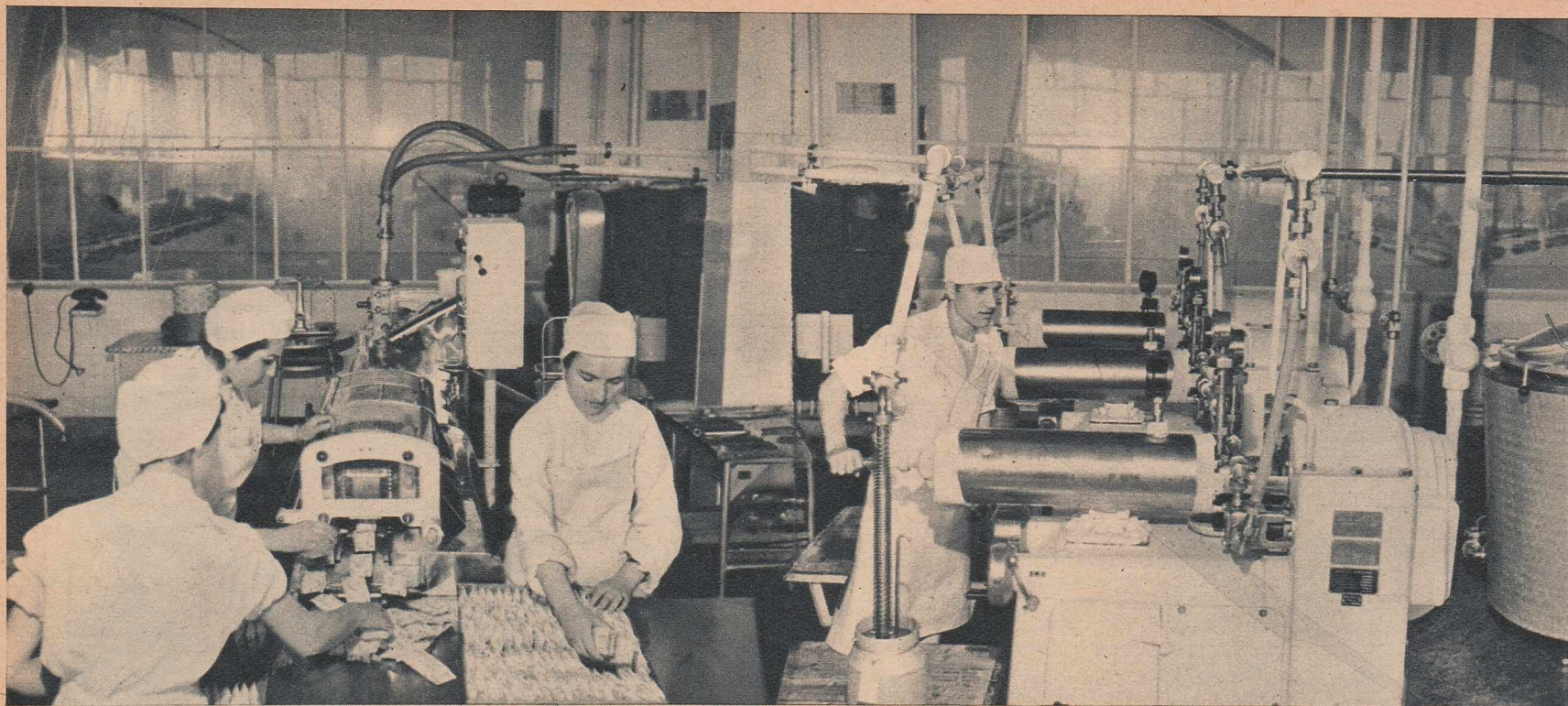
Uzină nouă — oraș nou. Iar Vasili Borodin este unul din miile de constructori ai orașului metalurgiștilor — Temir-Tau.

Soții Zamiatin sînt moscoviți. Klava a absolvit Institutul de construcții, iar Andrei, Institutul de transporturi. Amîndoi lucrează în specialitatea pe care și-au ales-o. Iar în timpul liber le place să facă escapade în împrejurimile noii lor reședințe.

Cu fiecare zi crește producția de fontă și oțel a noului gigant siderurgic din Temir-Tau, traducînd în fapt mărețele sarcini ale Programului construcției comuniste.

Drumul înghețatei „Polar”, de la materia primă pînă la împachetare, este scurt.

Răcoritoarele..

Dacă ar fi să judecăm temperatura lunii martie a acestui an numai după cantitatea de înghețată populară consumată zilnic în București, ar însemna că atât de capriciosul început de primăvară 1962 a fost cel puțin tot atât de călduros cît iunie 1961. Au fost date atunci spre vinzare, în fiecare zi, peste 130.000 batoane de înghețată. E o cifră serioasă, mai ales dacă nu uităm asprimea multor zile de martie. Înghețata nu mai este, deci, doar o marfă de sezon, dar solicitarea ei intensă are loc, bineînțeles, acum, începînd din iunie.

Cum răspund în această vară fabricile care produc răcoritoare, dorinței bucureștenilor și a celor aflați în trecere prin București, de a uita — pentru cîteva minute — dogoarea soarelui, consumînd o înghețată sau un suc?

Anticipînd, vă putem spune: cu tone de înghețată și milioane de sticle de suc. Dar nu numai cu atât. Ci mai ales cu căutări pentru continua îmbunătățire a calității acestor produse.

★

Anul trecut, apariția înghețatei în pungi — „Polar”, „Sport”, „București” — a fost primită cu nespuse de multă... căldură. În unele zile însă, cantitatea produsă era insuficientă. În vara aceasta, se vor pune în vinzare, în fiecare zi, peste 100.000 de

bucăți, ceea ce înseamnă o creștere cu 60% față de anul trecut.

În afară de această sporire a cantității, lucrătorii fabricii de produse lactate „București” mai au o veste îmbucurătoare: sorturile înghețate produse de ei vor fi mărite cu încă două: zmeură și căpșuni. Avînd în vedere calitatea celei de pînă acum (cacao, vanilie și fistic), credem că nici noile sorturi n-au nevoie de recomandări speciale.

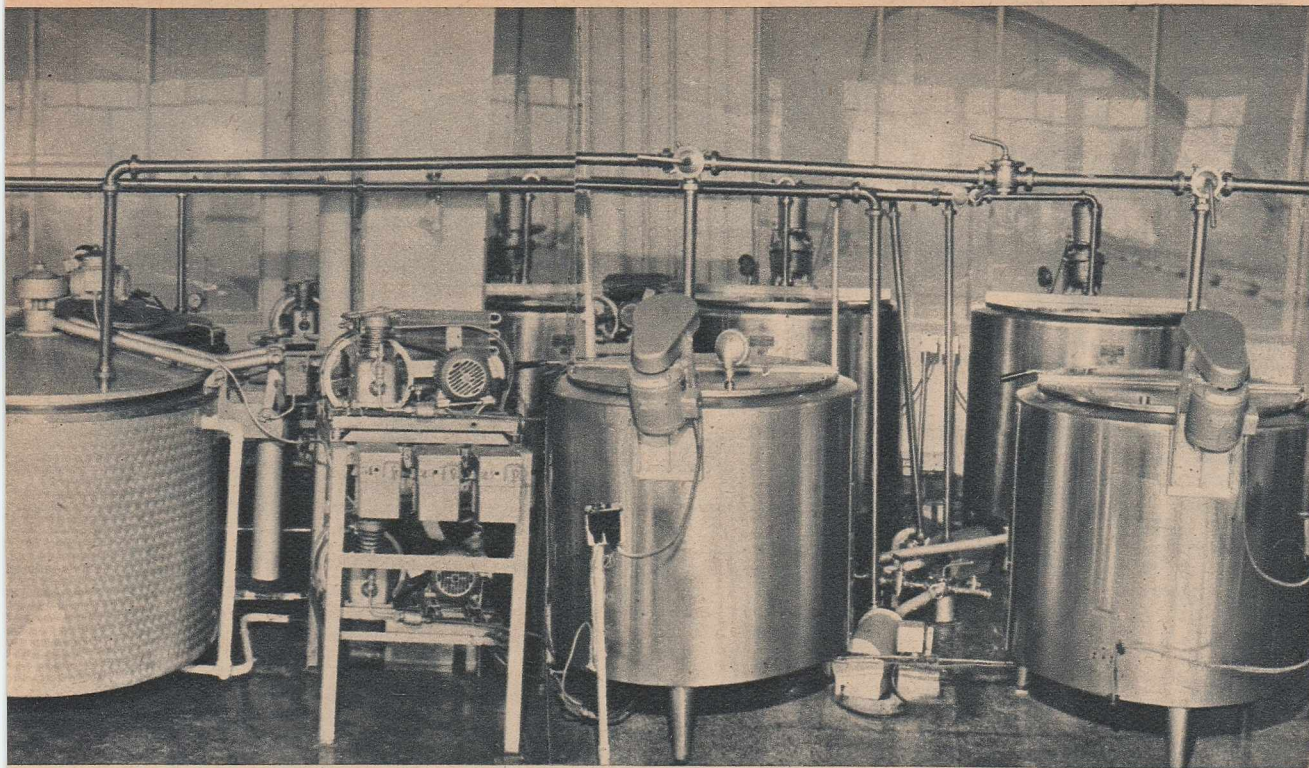
Oarecum părăsită vremelnice (din cauza ivirii lui „Polar”) înghețata populară în vafe se va încumeta în aceste luni să stea alături de rivala ei. Este mult mai gustoasă decît pînă acum, datorită noii rețete (fără ou, cu procente mai mari de grăsime și zahăr) după care se fabrică.

Cît despre cantitate — cifra, deși mai mică decît a celeilalte înghețate, este totuși impresionantă: 715 tone vor fi produse pînă în septembrie.

Un alt antidot de moment împotriva arșiței, sucul „Citro”, este din nou pe gustul consumatorilor; s-a renunțat la sucul din esență de caise, care avea gust de apă în care s-au dizolvat dropsuri. Cu aroma lui de acum, naturală, sănătoasă, plus aciditatea moderată și produs în cantitatea de aproape 11 milioane sticle (atît se va produce pînă în luna august inclusiv), sperăm că cerințele vor putea fi îndeplinite. Mai ales că fratele său bun, sucul „Zarea”, îi stă alături cu încă peste 14 milioane sticle.

Mai adăugăm faptul că în curînd Fabrica de produse răcori-

← Gata de expediție!

toare din str. Avrig nr. 7 va oferi o bragă excelentă. Vechea băutură este fabricată după o rețetă puțin schimbată față de cea tradițională: o parte din procentul de făină este înlocuit cu capetele de vafe care rămân la tăiere. Specialiștii fabricii ne asigură că, în urma acestei inițiative, calitatea va avea numai de câștigat.

★

Desigur, o cantitate de răcoritoare considerabil mărită cere neapărat și unele măsuri organizatorice la locul de desfacere. Ne gândim în primul rând la tonetele unde se servește înghețata. Ar trebui instalate lângă ele niște coșuri speciale mai încăpătoare și care să se golească la timp, pentru ca pe trotuare să nu mai fie presărate bucăți de hîrtie.

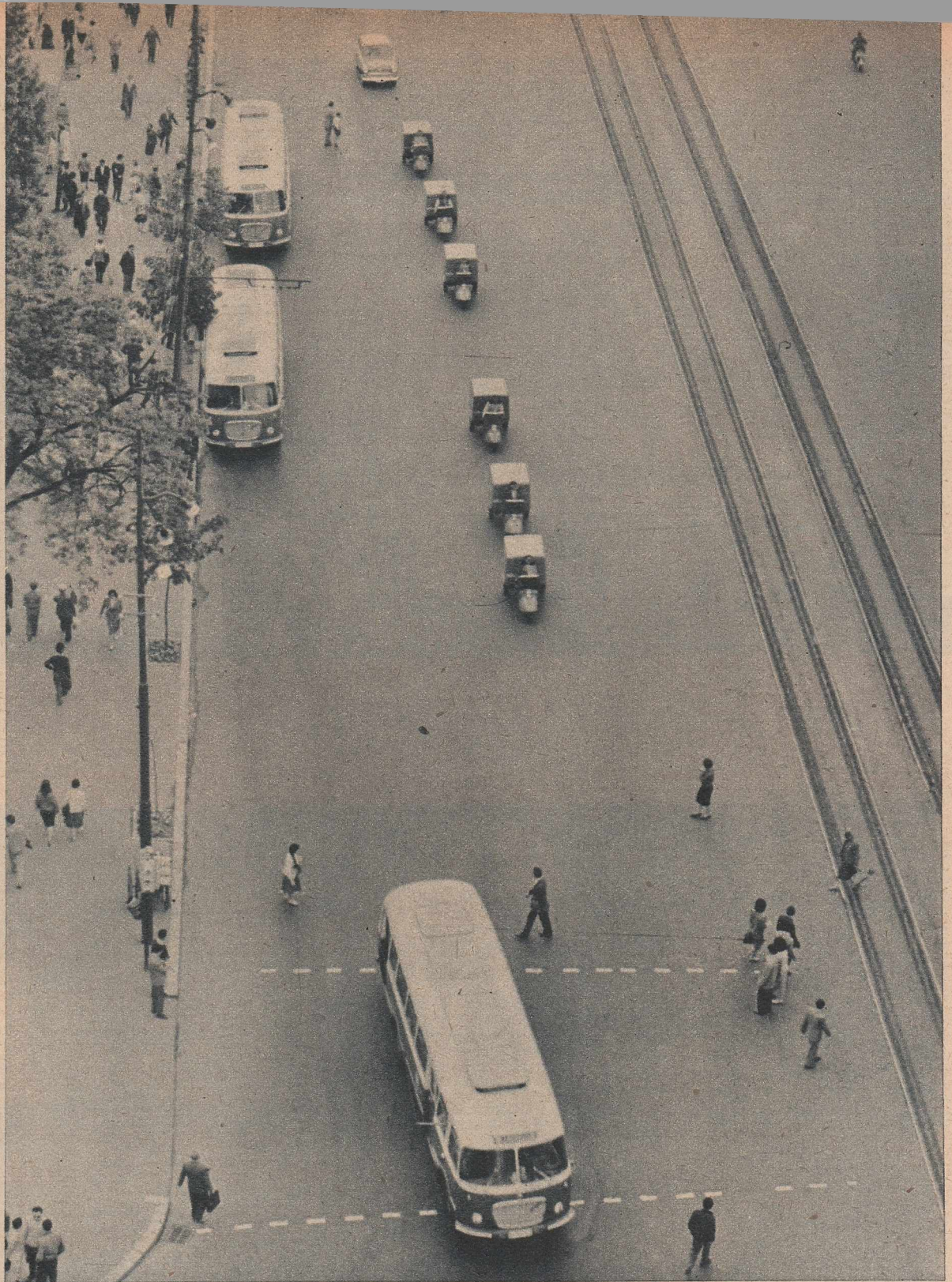
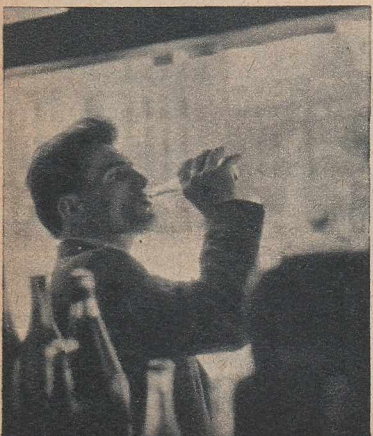
E necesar, de asemenea, ca toate centrele care desfac suc — în această vară numărul lor a crescut — să-și asigure în fiecare zi cantitatea de gheață necesară, pentru ca răcoritoarele să poată îndeplini cu adevărat rolul lor de mic aliat împotriva căldurii.

Magda MIHĂRESCU
Fotografii de S. STEINER

Acesta e ultimul control al sucului „Citro”.

Răcoritoare..

O caravană de sezon: motorele care transportă înghețată.

O masă originală, cu lăpt și înghețată: controlul calității la fabrica de produse lactate „București”.

Instantanee pe aceeași temă.

Transbordarea

— schiță —

de Dionisie ȘINCAN

Ilustrație de Lucian POPA

Bătea mașina din plin: „zdup-zdup“, vasul trepida ușor despicându-și drum printre valuri. Lăsasem demult în urmă Bosforul cu stîncile lui și ne grăbeam spre casă. La apusul soarelui intrasem în Marea Neagră și din clipa aceea pe bord a început o activitate febrilă. N-a fost nevoie de nici un ordin. Marinarii s-au apucat de treabă singuri, la lumina becurilor electrice. Alăturile au fost frecate lună... Puntea, spălată cu furtunul cu apă caldă, strălucea de curățenie.

Încă de la capul Matapan, lui **Mardare** îi rămăseseră de vopsit două tuburi de aerisire. **Nostromul***) i-a atras atenția în tot timpul cursei: „**Mardare**, nu uita tuburile“. „Lasă-le, frate, că nu dau turcii, le-oi vopsi eu“. **Nostromului** îi fusese rușine să ridice glasul. **Mardare** are în flotă o vechime de aproape 30 de ani și el, **nostromul**, de-abia de cinci. Aș fi intervenit eu, dar mă temeam să nu-l supăr. Urmărisem atent istoria tuburilor de aerisire, pentru că-l știam pe **Mardare** un dușman al pensulei. Serviciul de punte și-l făcea cu trageri de inimă, în afară de vopsit. Nu-i plăcea lui. Eram sigur că o să intrăm în **Constanța** cu tuburile acelea scorjite, pătate. Și erau fixate, fir-ar să fie, chiar în fața cabinei de comandă. Când făceam de cart la timonă le aveam mereu în față. **Săveanu**, comandantul, știa și el tărășenia. Într-o zi, când încrucisam la capul **Matapan**, îl văzu pe **Mardare** plimbându-se pe punte fără treabă:

— Se plimbă — spuse **Săveanu** — dar tuburile nu le-a vopsit. Măi, ce om!

M-am mulțumit să zîmbesc puțin ironic. Țineam mîinile pe cavile și ochii țintă la ciocul etravei și la busolă. Era o zi frumoasă, limpede. Marea, ca o femeie leneșă, dormita. **Mardare** umbla pe punte fluierînd, cu aerul că nu știe cum să-și omoare timpul.

Săveanu l-a tot privit pe sub sprincene. Îmi dădeam seama că se infurie comandantul, că adună în el minia, picătură cu picătură, și că va izbucni din clipă în clipă. Dar cum o să izbucneasă, nu-mi dădeam seama.

Îl văd deodată că leapădă bluză și-și aruncă chipiul pe canapeaua din timonerie. Dispăru apoi pe ușă și l-am auzit cum cobora scara pe punte. Mă uit pe geam după el. Trece glonț pe lângă **Mardare**, numai în maiou, cu capul descoperit. Lucru rar la **Săveanu**, care apare întotdeauna ca scos din cutie. **Mardare** e mirat. Se uită lung după comandant, apoi ridică din umeri.

*) Șef de echipaj.

Mie îmi pare rău că nu am avut în cursa aceasta nici o ședință de producție. L-aș fi zgîlțit pe **Mardare** puțin. Aș fi putut s-o fac și fără ședință, bineînțeles, dar de la o vreme povestea cu tuburile a început să mă amuze. Voiam să văd dacă pînă la urmă vom reuși să acostăm în țară cu tuburile în starea în care se aflau. Comandantul apare din nou pe punte. De data asta are în mînă o cutie de vopsea și pensula. Se apropie de unul din tuburi și începe să dea cu pensula. **Mardare** e buimăcit. Se uită în dreapta și în stînga, asigurîndu-se că nu-l vede nimeni. Îi e rușine. Se apropie și gesticulează. **Săveanu** își vede de treabă tăcut. Atunci **Mardare** se infurie, lasă respectul la o parte și îi smulge din mînă cutia și pensula. E roșu la față ca racul. Eu rîd de unul singur la timonă. Și tot rîzînd mă găsește comandantul cînd se întoarce. E încă încruntat, dar văd că și lui îi tremură buza a rîs. În ziua aceea **Mardare** a vopsit un tub. Cînd să se apuce de al doilea, a izbucnit furtuna și el a trecut sub punte la alte îndatoriri. Deci, un tub a rămas nevopsit. Și tot în starea asta l-a aflat și trecerea în **Marea Neagră**. Parcă atunci cînd erau amîndouă nevopsite treceau mai nebagate în seamă. Acum, cînd în starea aceea rămăsese unul singur, sârea în ochi. O fi „**Milcovul**“ navă veche, de acord. Nu e ea prea arătoasă. Are plantat la mijloc un coș lung și subțire, negru, parcă e un al treilea cartarg. Ca formă, nava e butucănoasă. Se vede cît de colo că au trecut ani mulți de cînd a fost lansată la apă. În schimb, are o mașină puternică, cu o inimă sănătoasă, în stare să facă față cu cinste furtunilor de pe **Oceanul Indian** sau **Marea Nordului**. Numai că mașinile nu se văd, cum se văd tuburile de aerisire. Și e păcat să te arate lumea cu degetul. Vasele noastre sînt renumite prin curățenia și felul lor îngrijit de a se prezenta. Cu **Mardare** am mai vorbit eu despre încăpăținarea lui; nu atât de convingător... Acum însă, la napoiere, de-abia aștept să ies din cart și să-i zic vreo două. Tot vasul strălucește ca o bijuterie, numai tubul lui **Mardare** e ca un spin în fața cabinei de comandă.

Se întunecase. Stîncile **Bosforului** nu se mai vedeau. În zori vom fi în port la **Constanța**. Pe bord marinarii ferchezuiau vasul. **Mardare** spălase puntea în așa fel încît îți era milă să calci pe ea încălțat. L-am văzut strîngînd furtunul în chepengul lui. Apoi a dispărut cîteva minute. S-a întors însă și, cu toate că i se terminase cartul, s-a apucat voios să vopsească tubul rămas scorjit. Probabil că apropiata întoarcere acasă l-a făcut să în-

vingă ușor aversiunea lui față de pensulă.

Marea a fost bună și în zori am apărut în fața **Constanței**. Prin picla dimineții, se mai vedea încă clipind deasupra portului farul nou construit. Nu dormea nimeni. Toți ieșiseră pe punte. După două luni de voiaj era firesc neastîmpărul echipajului. Primul semnal de sirenă ne-a umplut inimile de o emoție atât de puternică, încît nici unul n-a putut scoate nici măcar un singur cuvînt. Ne împrăștiarăm cu toții la posturi. Începea manevra acostării la dana de măr-furi.

S-au apropiat imediat de vas macaralele pe șine. Două macarale, una la hambarul numărul 1 și alta la hambarul numărul 2. **Docherii** au urcat pe punte și, înainte de a deschide bocaportii hambarelor, ne-am îmbrățișat frățeste. „Bine ați venit“, ne urau ei și noi nu puteam scoate o vorbă. Mie cel puțin mi se umeziseră ochii. Jos, lângă perețele „**Milcovului**“, pe chei, duduiam primele tractoare cu remorci venite să încarce mărfurile. Începură să mormăie vinciurile cu aburi și se făcură auzite primele comenzi ale **docherilor**: „**Vira, maina!**“ (**)

De la căpitanie veni un trimis. L-am asaltat cu întrebări. Eram setoși de vești. Lipsisem două luni de acasă. Omul venise înarmat cu tot felul de știri. Lui **Dumitrescu** îi născuse nevasta un fecior; fata lui **Mocanu** își îndreptase notele la matematică; lui **Anton Dabu** îi dădu grijuliu adresa de acasă — în timpul voiajului căpătase locuință nouă într-unul din blocurile din centru; pe **Săveanu** îl aștepta nevasta la gara maritimă. Nu putuse veni la vas, pentru că era cu copilul, care adormise obosit. **Săveanu** se încruntă, mai mult de formă. În fond îl emoționase gestul nevastei sale. Dădu să coboare pe chei, dar îl opri trimisul căpitaniei:

— Un bob zăbavă — zise acesta. După-amiază la orele 17 tot echipajul să fie prezent la vas.

— Ei asta-i! — nu se putu abține unul dintre marinari.

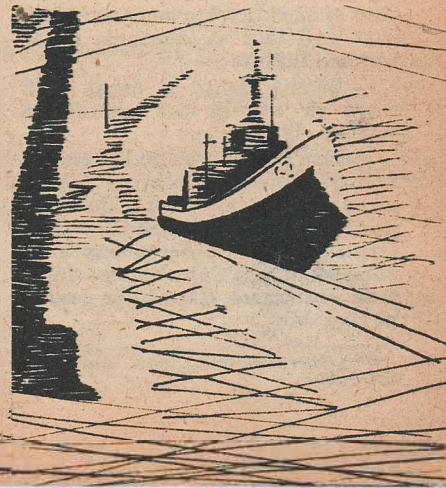
— Dar ce se întimplă, frate? O să fie cartul de serviciu.

— Așa-s dispozițiile.

— Plecăm în larg?

— Nu știu — zise trimisul, dar ochii lui rideau. Știa totul, dar voia să fie rugat. I-am făcut hatîrul, fiindcă toți mureau de curiozitate. La început nu ne-a venit să credem, cu toate că de mult ne gîndeam la o treabă ca asta. Trimisul căpitaniei era cam descumpănit. Se așteptase la o

**) Comenzi pentru încărcarea și descărcarea mărfurilor.

explozie de bucurie, dar marinarii tăceau. Îl priveau serioși fără pic de zîmbet pe fețe. Acum, că aflasem totul, fiecare ne adunam bucuria în adîncul sufletului, simțindu-i greutatea. Dar nu ne rupsesem unul de celălalt. Dimpotrivă, pe tăcute ne simțeam la fel de legați unul de altul, ca și cum am fi fost în plină cursă pe mare. Ne gîndeam la o mie de lucruri deodată. Ne încercau o mulțime de sentimente și treceam de la unul la celălalt, fără a ne putea opri să spunem: „Gata, s-a terminat cu „Milcovul!” Cînd îl auzeam trosnind în furtună sub loviturile valurilor, îl mîngîiam cu epitete prea puțin drăgălașe. Cînd îi reparăm o cabină sau îi curățăm un piston, îl numeam: vechitură. Îi ziceam: copaie de lemn și fier, cazan plutitor... În vorbele noastre aspre, un străin n-ar fi putut descoperi dragostea pe care i-o purtam vasului. La fel cum nu înțelegea tăcerea noastră de acum acest funcționar al căpitaniei. Mardare mîngîia copilărește unul din tuburile de aerisire de pe urma căruia avusese el de pățit o rușine.

Funcționarul căpitaniei ridică din umeri și vocea lui deveni mai oficială:

— La orele 17, tovarăși! Veți primi foile de drum și apoi cu autobuzul veți pleca la gară.

— Și „Milcovul”? — întrebă cineva abia șoptit.

— „Milcovul”? — se întoarse surprins funcționarul. Trece în docuri, la „ferchezuit”. Apoi i se alcătuieste echipajul și, ca un sardex*** ce se află, va face numai Mediterana.

La ora 18 trenul se puna în mișcare. Ne petreceau la gară familiile și prietenii. Dar noi tot tăcuți eram. Se mirau de mutrele noastre. Nu înțelegeau de ce ne pare rău. Și noi nu puteam să le explicăm cu una, cu două că nici pe departe nu poate fi vorba de părere de rău. Era tare greu. Nu sîntem noi oamenii să ne căutăm cuvintele. Miine vom fi la Galați și vom lua în primire un cargo de 4.500 de tone, nou-nouț. Îți poți da seama ce înseamnă un lucru ca ăsta? Te muți dintr-o casă veche într-o casă nouă. În cea veche ai întîmpinat tot felul de întîmplări. Și întîmplările astea te mai leagă de ea oarecum. În cea nouă, mai frumoasă, mai bună, îți pregătești sufletul să intri așa cum se cuvine: cu pălăria în mină și tăcut. Eh, dar ca să înțelegi treaba asta trebuie să fii marinar.

De-abia după ce trecurăm podul de la Cernavodă, comandantul veni în compartiment la noi. Zîmbea. Nici lui nu-i era la îndemînă. Nu mai lucrase pe un vas ca cel pe care-l vom avea acum. Dădu cu ochii de Mardare și-și ridică sprinceană. Mardare nu-l lăsă să deschidă gura. I-o luă înainte:

— Să mă lăsați la uscat dacă n-am să umblu tot cartul cu pensula la brîu.

Pentru prima oară de la venirea în țară, întregul echipaj izbucni într-un hohot de ris de zbrînliră geamurile vagonului. Tii, teribilă bucurie! Ne așteaptă un voiaj tocmai în Cuba îndepărtată. O să văd Marea Caraibilor pentru prima oară.

***) Navă de tonaj mic, din seria costiereilor.

Răspunzînd tendinței firești a noii generații de a adopta un stil modern în îmbrăcăminte, industria noastră ușoară a început să se preocupe de realizarea unor modele special destinate adolescenților și tinerilor.

Culori deschise, ușor estomplate, la ținutele de lucru și școală; materiale ușor de întreținut (humbac, lînă, fibre sintetice în diverse proporții de amestec); confort în croială, suplețe în execuție și, bineînțeles, nelipsita notă de fantezie — iată caracteristicile noii mode pentru tineret.

Din colecția recent prezentată de Fabrica de confecții și tricotaje-București, am remarcat cîteva creații originale.

Cămașa cu mâneci scurte, purtată peste pantalon, rămîne ținuta consacrată pentru lucru și sport. Modelul de față (foto 1) folosește un material din fibre sintetice cu un discret desen de carouri.

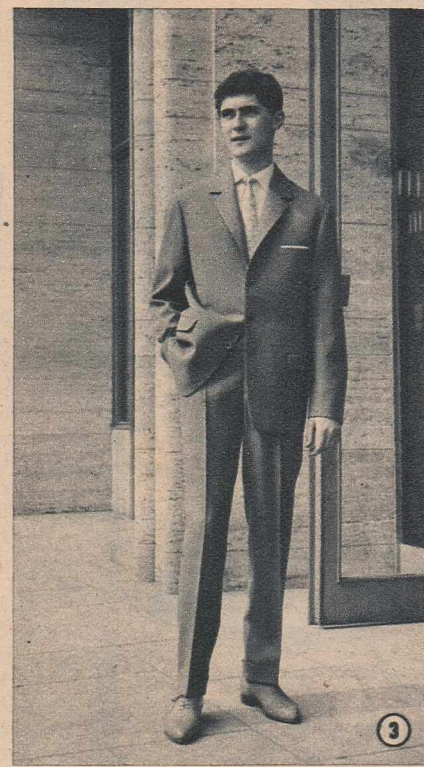
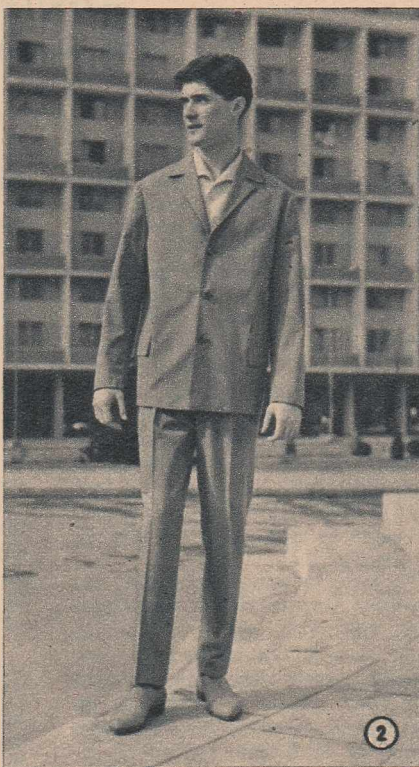
Nota vărătică a costumului de stradă (foto 2) e dată nu numai de materialul din care e confecționat, ci și de croiala gen sport.

Costumul pentru ocazii mai festive (foto 3) dintr-o stofă cu dungi dese, prezintă caracteristicile modei actuale: umeri ușor vătuiți, revere „rulate”, sacoul puțin mai lung, talia discret marcată, iar pantalonul cu manșetă.

MODA

PENTRU TINERET

Tuturor gospodinelor un sfat: cumpărați vase emailate

IDEAL

Produse de uzinele „Emailul roșu” — Mediaș

Așteptăm oaspeți dragi

Vă adresez aceste rânduri pentru a vă împărtăși marea bucurie pe care am resimțit-o când am aflat știrea cu privire la apropiata vizită în țara noastră a unei delegații de partid și guvernamentale a Uniunii Sovietice, în frunte cu iubitul prieten al poporului nostru, tovarășul Nikita Hrușciov. Noi, oamenii muncii de la Uzinele Grivița Roșie-București — ca de altfel întregul nostru popor — urmăm cu admirație munca eroică a minunaților oameni sovietici, constructori ai comunismului. Exprim sentimentele de adâncă prietenie ale tuturor tovarășilor mei de muncă față de poporul sovietic, manifestându-mi dorința ca înalții oaspeți sovietici să viziteze și uzinele noastre. Îi vom întâmpina cu dragoste frățască și, mândrindu-ne cu succesele obținute sub conducerea înțeleaptă a partidului nostru scump, le vom oferi prilejul de a vedea rodul nemuritoare învățăturii leniniste și în țara noastră.

Constantin T. NICULAE,
montator, secția II montaj
— Uzinele Grivița Roșie-
București

Ce reprezintă „Cupa Jules Rimet”?

„Cine a fost Jules Rimet și ce reprezintă cupa care-i poartă numele? De asemenea, aș dori să știu cine a confecționat-o și din ce metal”.

Ionel GROZA
Brașov, str. Ștefan cel Mare 2

Răspunde C. DIAMANTOPOL, redactor sportiv la ziarul „Informația Bucureștiului”.

Atenția milioanelor (zecilor, sutelor de milioane... cine-l poate număra?) de iubitori ai fotbalului de pe tot globul s-a concentrat în aceste zile asupra îndepărtatei țări de la poalele Andilor, Chile. Acolo, în urma pasionanților dispute al căror teatru sînt stadioanele orașelor Arica, Santiago, Vina del Mar și Rancagua, se va decide, din rîndul celor 16 reprezentative de țări prezente în turneul final, echipa care timp de patru ani —

pină la viitorul campionat al lumii (1966 în Anglia) — va păstra la loc de cinste, în vitrina federației sale naționale, „Cupa Jules Rimet”.

Acest trofeu, care stăruie în întreaga lume o emulație sportivă egalată doar de aceea a Jocurilor Olimpice, este o statueta reprezentînd pe înaripata Nike — în închipuirea vechilor greci, zeița victoriei. O statueta înaltă de 30 cm, cu o greutate de 4 kg, dintr-un aliaj în care aurul a intrat în proporție de 45 la sută și pe care giuvaerul francez Abel Laffleur a confecționat-o (fără deosebită măiestrie — după spusele celor ce au văzut-o de aproape...) ca urmare a unei comenzi primite de la Jules Rimet.

Desigur, nu simplul fapt că Rimet a comandat statueta a determinat denumirea acestui trofeu. Jules Rimet a avut meritul, ca președinte timp de 25 de ani al Federației Internaționale de Fotbal Asociație (totodată și al celei franceze), de a fi fost inițiatorul — și mai tirziu, animatorul — competiției menite să desemneze, din 4 în 4 ani, cea mai bună echipă națională de fotbal din lume. El a pus bazele acestei competiții la congresul F.I.F.A. de la Amsterdam în 1928, și doi ani mai tirziu Uruguayul a găzduit prima ediție a „Cupelor mondiale de fotbal”, pe care a și câștigat-o, devenind astfel prima deținătoare a „Zeiței de aur”.

În 1950, s-a disputat în Brazilia prima ediție postbelică a campionatului, cîștigat — din nou după 20 de ani — de echipa Uruguayului. După următorul campionat organizat în Elveția, cupa și-a mutat reședința în R.F. Germană. Apoi, în 1958, ea revine în America de Sud, cucerită pe stadioanele din Suedia, de brazilieni.

„Zeița de aur” e acum la Santiago de Chile, așteptînd cu aripile întinse deznădămintul luptei pentru noua ei cucerire.

Grigorescu la Barbizon

Ca amator de pictură, aș vrea să aflu câteva amănunte despre sederea lui N. Grigorescu la Barbizon și ce pînze a pictat acolo.

Ioana IONESCU
Caracal

Răspunde MIRCEA POPESCU, director științific adjunct al Institutului de Istoria artei al Academiei R. P. Romîne.

În toamna anului 1861, datorită sprijinului lui Mihail Kogălniceanu, Grigorescu se afla, cu o bursă de studii, la Paris. El se înscrie la școala de belle arte, pe care însă o va părăsi curînd, neputîndu-se acomoda cu atelierul în care domnea o atmosferă stagnantă și lipsită de orizont. Va studia în schimb, la Louvre, arta vechilor maeștri — Rembrandt, Rubens — apropiindu-se totodată de pictorii în opera cărora se manifestau vigurose tendințele inovatoare ale epocii. Cu un simț sigur, Grigorescu se orientează, încă din 1862, spre grupul de pictori realști ce lucrau pe atunci în preajma pădurii

Fontainebleau și mai ales în satul Barbizon. Alături de pictori ca Rousseau, Daubigny, Millët, Courbet, Corot, Grigorescu își găsește — sau, mai bine zis, își regăsește — mediul său firesc, se deprinde să picteze după schițe executate în aer liber. În acest climat, în mijlocul naturii și al satului francez, el și-a putut afirma fără opreliști fondul său sănătos, înclinarea sa spre simplitate și autenticitate deplină. Tematica operelor sale se îndreaptă hotărît spre viața oamenilor de la sate, spre poezia simplă și directă a priveliștilor din natură. Din-

N. Grigorescu: Paznicul de la Chailly.

tre peisajele pe care le pictează în perioada 1862-1869 menționăm în primul rînd „Intrarea în pădurea de la Fontainebleau” (Muzeul Zambaccian), „Apus de soare la Barbizon” (Galeria Națională), „Stîncile de la Fontainebleau” (Galeria Națională). Ultimul, prin vigoarea sa aspră, ca și lucrarea „Paznicul de la Chailly”, din aceeași epocă, ne duce cu gîndul spre Gustave Courbet.

În alte picturi ale lui Grigorescu din această epocă răsună ecourile artei lui Millet. Le întîlnim în reculegerea gravă cu care Grigorescu înfățișează, în siluete profilate monumentale, oameni ai trudei zilnice („Cosașul” de la Muzeul Grigorescu din Cimpina, „Bătrînă cu sacul în spate” de la Muzeul de artă din Brașov, „Țăran la sapă” dintr-o colecție particulară). Alte tablouri, ca „Bătrînă cu coșul”, „Bătrînă cîrpind” (Galeria Națională), pornesc de asemenea de la motive umile, pe care însă pictorul știe să le interpreteze cu un sentiment și o poezie uneori de-a dreptul mișcătoare. Gama de culori, încă reținută, devine treptat mai bogată și mai complexă, prevestind pictura de mare transparență și luminozitate de mai tirziu. Anii petrecuți la Barbizon reprezintă astfel, sub toate raporturile, o etapă hotărîtoare pentru orientarea creației marelui nostru artist, pentru formarea și desăvîșirea personalității sale.

Pe scurt

SEPTIMIU OPROIU, din Tg. Jiu, ne sesizează că în librăriele din acest oraș lipsesc de la o vreme ilustratele cu aspecte din localitate. Orașul cuprinde o serie întreagă de monumente, parcuri, construcții, precum și câteva din primele opere ale sculptorului de renume mondial Constantin Brîncuși. Multe din acestea pot constitui desigur subiectul ilustratelor.

CUPĂ IULICA, funcționar, Turnu-Severin. Aprecierile

dv. asupra ultimelor numere din „Flacăra” ne bucură.

În scrisoarea trimisă-ne-ați întrebat care din cele două denumiri: Petroșeni sau Petroșani este cea exactă. Conform „Indicativului alfabetic al localităților din R.P.R.”, denumirea exactă a acestui centru raional din regiunea Hunedoara este Petroșeni.

GICĂ P. JUGLAN, muncitor la uzinele „Balanța”, Sibiu. Caricatura realizată de dv. avînd ca temă arestarea lui Salan ne-a parvenit abia acum, deci cu întîrziere. De aceea n-a mai putut vedea lumina tiparului. În legătură cu documentarea dv. privind O.A.S. vă recomandăm articolul intitulat „Dosarul fascismului francez”, apărut în „Flacăra” nr. 5 din 3 februarie 1962.

Cititorii către cititori

Doresc să facă schimb de ilustrate următorii: Titina Popescu, funcționară, Strehaia, str. Independenței 1; Zaharia Buzac, lăcătuș, Hunedoara, bloc 45, ap. 20; Nuți Scărlătescu, bibliotecară, com. Băneasa, reg. Dobrogea; Crina Decuseard, studentă, București, bd. Dimitrov 80; George Stoian și un grup de studenți, Cluj, str. Mănăstur 3; Florica Hălmăgiu, funcționară, Craiova, str. V. Malakovski 63; Mihaela Lazăr, elevă, Craiova, Bariera Vilcii 48; Suliman Nazic, Tulcea, str. Prudenței 3; Tudor Neagu, tehnician, Timișoara, bd. 30 Decembrie 14; Valentina Coșoc, croitoreasă, Ploiești, str. Ciopotari 16; Steliana Rotaru, elevă, Ploiești, str. Ciopotari 16; Renée Kaner, Focșani, str. Sit. Tătăulescu 21; Marius Constantinescu, student, Timișoara, str. Tudor Vladimirescu 10; Fănică Popa, elevă, București, str. Făinari 1, raionul 1 Mai; Valentin Petrescu, funcționar, Valea Mare, com. Căpăluș, raionul Lipova, reg. Banat; Lizica Nestor, elevă, Brăila, str. Azur 14; Ovidiu Teodorescu, Brăila, str. V. Lupu 13, cartierul Celuloza.

Vioara aceasta are 241 ani!

Vă trimit spre publicare fotografia unei viori care, prin vechimea ei, constituie o curiozitate. Instrumentul, care se află azi în proprietatea unui cetățean din Craiova datează din 1721 și a fost fabricat în Italia de mesterul David Techler din Roma. Datele respective sînt înscrise în interiorul viorii.

Gh. STOICA
Craiova, str. Romani Roland, 2

Din nou acasă... (Szelhegyi Károly, Timișoara)

Aceasta este intrarea noului teatru de vară din Bacău. (prof. V. Bogdăneț, Bacău)

„Poarta hamamel” sau „Zaplanza” — așa i se spune acestei curiozități a naturii de pe Pietra Craiului. (Aurel Balaban, Pitești)

„Am primit 2.000 ilustrate!”

Vă scrie o profesoară din Craiova. Datorită revistei „Flacăra” am reușit să alcătuiesc o colecție de ilustrate care, pînă la ora aceasta, însumează aproape 2.000 de exemplare. Ele redau aspectul de azi al orașelor noastre și al locurilor pitorești din țară. Pentru posibilitatea ce mi-ați acordat-o de a înghieba colecția, vă mulțumesc.

În legătură cu preocuparea mea pentru colecționarea de vederi, fac o propunere editurii „Meridiane” care se ocupă cu tipărirea lor: să pună la dispoziția colecționarilor, la cererea acestora, ilustratele care le lipsesc din colecții.

prof. Virginia IONESCU
Craiova, str. Jiului nr. 80

Am coborât din Petroșeni spre Craiova cu trenul, cu Jiul și cu... teatrul. Într-o gară, la Livezeni, trenul abia se oprise. De pe peron, un copil s-a rupt de mîna tatălui său și s-a apropiat de unul din vagoanele din față.

— Uite teatrul din Valea noastră!...

Oamenii de pe peron s-au apropiat și ei. A urmat o discuție ca între vechi prieteni:

— În turneu?

— Da.

— Și pe unde?

— În toată țara.

— Bravo!

Trenul s-a pus în mișcare. Cei de pe peron făceau semne cu mîna.

Iar cantonierul — căci imediat după Livezeni trenul trece prin fața unui canton — cînd au trecut cele trei vagoane cu inscripția „Teatrul de Stat «Valea Jiu-

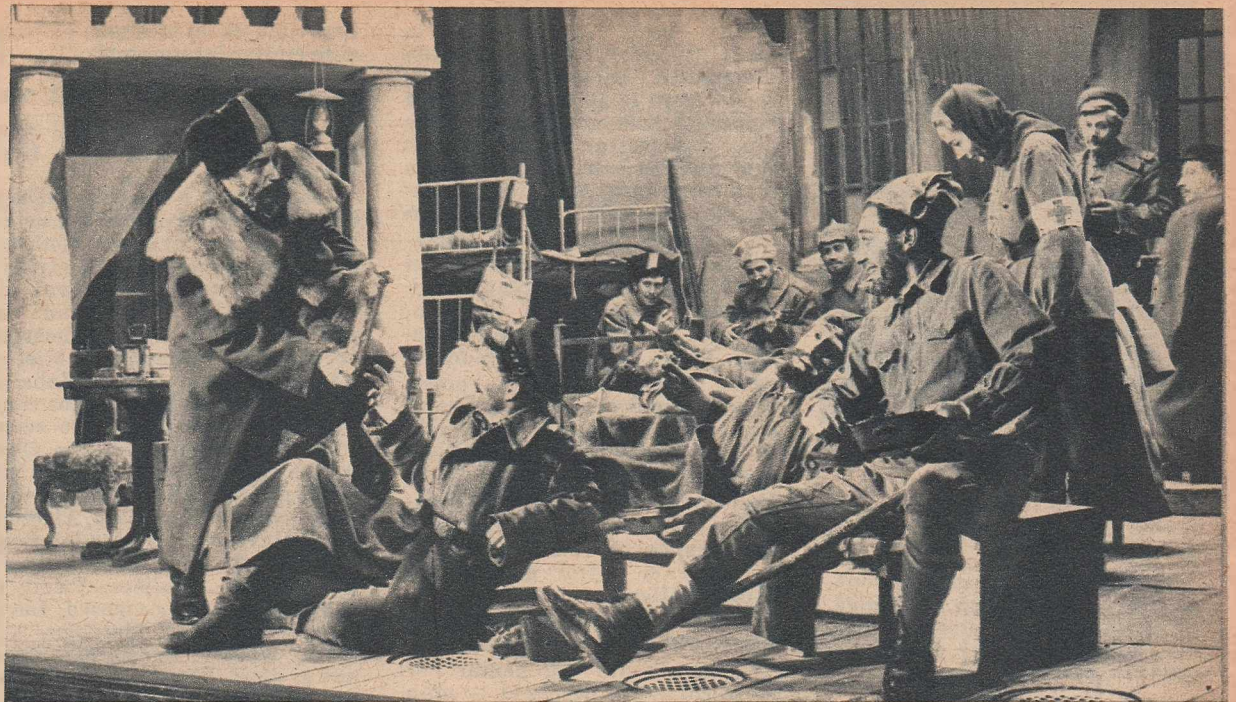
lui» din Petroșeni” — a făcut o derogare de la regulamentul poziție de drepti cu palma la cozoroc, a smuls o floare de lingă el și a aruncat-o la nimereală într-unul din vagoane. Și în zimbetul lui, în privirea lui, citeai parcă aceleași cuvinte pe care le-a spus copilul cu cîteva clipe mai înainte:

— Teatrul din Valea noastră...

Pentru că, trebuie spus, oamenii așa îl știu și așa îi zic: „tea-

trul din Valea noastră”; din acea parte a țării care a fost cîndva Valea plîngerii. Aici, în trecut, frunțile nu se descrețeau. Aici oamenii scormoneau adîncurile, scoteau cărbune, iar bezna minelor străpungea straturile, ieșea la suprafață și-i învăluia pe oameni în plin soare. Dar bezna aceasta a fost risipită de puterea soarelui revoluției socialiste. Și în toate acestea, o părticică de

// TEATRUL DIN VALEA

premiere și 3.200 de spectacole, care au fost vizionate de 969.250 spectatori. Cît privește ritmul activității mai recente, numai în stagiunea 1960-1961, teatrul din Petroșeni a prezentat 13 premiere în 519 spectacole, care au fost vizionate de 138.751 spectatori. Și fiindcă veni vorba de publicul spectator, să renunțăm la însemnările reportericești și să dăm cuvîntul cîtorva dintre spectatori — să le ascultăm părerile, să vedem care le sînt dorințele, să cunoaștem prin intermediul lor activitatea teatrului, încercînd astfel să-i întrevădem și perspectivele.

CROITORU VOTEAZĂ PENTRU FIGURI NOI

Precum vedeți și în fotografie, Gheorghe Croitoru e miner. E miner la Petrila, șef de brigadă și fruntaș — lucruri care nu se văd în fotografie. L-am rugat să ne vorbească despre teatru. Croitoru e petroșenean, tot așa cum a fost și Topirceanu moldovean: prin adopțiune.

— Sînt aici de vreo șaisprezece ani, venit de la Iași. În primele zile cînd am sosit, am încercat... cum să vă spun... un fel de strîngere de inimă; eram obișnuit cu Teatrul Național din Iași — l-am văzut pe Miluță Gheorghiu în Chirițele lui de... le știu textele pe dinafară — iar aici nu exista teatru. Cînd s-a înființat m-am mai liniștit, dar nu deplin, pentru că (pretențios e omul!) eram obișnuit cu *nicelul* Teatrului Național din Iași.

— Și acum ?

— Acum? Vedeți, înainte de a fi devenit miner, am fost lucrător cofetar; și, așa cum n-aș mai schimba pentru nimic în lume mineritul pe altă meserie, n-aș schimba nici teatrul din Petroșeni pe un alt teatru!

— Chiar pentru nici un altul?

— Ba da. Tot pentru un tea-

tru din Petroșeni, dar și mai bun!

— Ce înțelegeți prin „și mai bun?” Se pare că aveți oarecare nemulțumiri.

— Nu nemulțumiri, ci pretenții. Pretenții mai mari. Repertoriul teatrului nostru e bine structurat. Anul trecut am văzut 7 piese românești — din 13 sau 14 premiere ale teatrului. Și bine montate. Dar, cu toate că printre acestea au fost și vreo două comedii, eu socotesc că genul acesta iubit de spectatori nu este găzduit cu prea multă ospitalitate pe scena Petroșenilor. Nu mai vorbesc de spectacolul muzical, căruia îi ducem lipsa. Deva are un teatru de estradă; vine în turneu la noi, vin și alte formații de estradă în turneu la noi, dar ne-am bucura ca teatrul din Petroșeni să aibă și el o secție de estradă.

— Alceva ?

— Ar mai fi. Îi cunosc pe actorii teatrului nostru și-i apreciez mult. Se întîmplă însă un lucru: noi, în mină, primim

mereu promoții noi de mineri și ingineri tineri și, în general, nu transferați de la alte mine, ci oameni veniți aci direct de pe băncile școlii. M-aș bucura să văd îngroșate și rîndurile actorilor noștri cu figuri noi, de absolvenți ai institutelor de artă și — să fiu iertat că o spun pe romînește — nu doar cu figuri de transferați.

UN CRITIC DIN CLASA « XI-a »

Lucia Căpraru, elevă în clasa a XI-a a Școlii medii mixte nr. 1 din Petroșeni, e o pasionată în ale teatrului. În ale teatrului în general (citește mult teatru și despre teatru, nu-i scapă un spectacol de turneu) și în special în ale teatrului din Petroșeni (cunoaște toate spectacolele din ultimii ani, îi cunoaște pe toți actorii, ba, cîteodată, recită alături de ei la festivaluri literare). Iar cînd va termina școala medie se va înscrie la... Geografie.

— Teatrul și geografia sînt pasiunile mele.

— Foarte bine. Despre geo-

Scenă din „Bai medice”.

contribuție a avut-o și teatrul din Petroșeni.

DECIZIA 2.555

La 23 iunie 1948, apare decizia purtînd numărul 2.555. Imediat după aceasta, un colectiv de 40 actori și tehnicieni au coborît din tren în gara Petroșeni; cu aceasta a prins viață una din primele instituții de artă create de regimul nostru.

În primii zece ani de activitate teatrul a prezentat 76 de

NOASTRĂ... ”

Lucia Căpraru

grafia teatrală a Petroșenilor ce ne puteți spune?

— Că este o geografie nouă, că are o climă bună, prielnică, un peisaj frumos (literal și literar, adică dramatic) dar și păminturi nedestelenite.

— Să le luăm pe rând.

— Pe rând, dar nu pe toate, și nu cronologic. Îmi place foarte mult teatrul nostru, pentru că are un stil al său în spectacol. Pe scena noastră s-au perindat mulți actori (faptul nu-l consider meritoriu), la noi au pus în scenă foarte mulți regizori; faptul fiind meritoriu îi amintesc pe artistul poporului Sică Alexandrescu, pe maestrul emerit Val Mugur și Mihai Zirra, pe regizorii Vlad Mugur și Horea Popescu, iar dintre cei „locali”, pe Ion Petrovici, pe Soma și pe alții.

Gheorghe Croitoru

Totuși, toate spectacolele, în ciuda diversității lor, și în ciuda diversității personalității regizorilor care le-au montat, poartă amprenta personalității artistice proprii a acestui teatru: simplitate și sinceritate. Cred că acesta e un lucru bun. Mai ales că simplitatea pe scena din Petroșeni nu e o frînă în montarea spectacolelor moderne. Cine a văzut recenta premieră „Trenul regimentar”, piesa lui D. Davurin, în regia lui Ion Petrovici, înțelege acest lucru. Și fiindcă a venit vorba de această piesă, vreau să mai subliniez un lucru bun în teatrul nostru: premierele pe țară. Un colectiv tânăr dovedește curaj creator, merită laude când montează premiere pe țară. Și la noi au avut loc multe asemenea premiere pe țară. Voi aminti una recentă: „Doi medici” de Hans Pfeiffer.

— Ce v-a plăcut în aceste două spectacole la care v-ați referit?

— În „Trenul regimentar” — voi vorbi numai despre el — mi-a plăcut montarea, faptul că se joacă fără cortină, modalitatea aceasta neconstituind un artificiu, ci, dimpotrivă, un element care ajută colectivul teatrului să transmită mai lesne sălii sentimentele autorului și ale eroilor săi. În plus mi-a plăcut interpretarea Anei Colda în Mașa și a lui Ion Tifor în Scerba. Deși rolurile lor sînt dificile, fiindcă îi obligă să trăiască stări sufletești contradictorii și nu prea ușor de redat, acest lucru, tu, ca spectator, nu-l simți, ci trăiești

împreună cu ei dramele și bucuriile eroilor interpretați.

ȘI ÎNCĂ DOUĂ

Adică opiniile a încă doi spectatori: un muncitor și o funcționară.

Iosif Cioara e frezor la Uzinele de reparat utilaj minier din Petroșeni. Și este, cum spune zîmbind, un vechi „suporter” al teatrului.

— Ce-mi place la teatrul din Petroșeni? În primul rînd îmi plac actorii Ana Colda, Gheorghe Iordănescu, Gheorghe Miclea, Vasile Bojescu, Mircea Zabalon și Valer Donca. În al doilea rînd, îmi place repertoriul. Pe scena teatrului din Petroșeni am făcut multe cunoștințe și am cîștigat mulți prieteni. Citez doar cîțiva și la întimplare: Caragiale, Alecsandri, Delavrancea, Victor Ion Popa și Victor Eftimiu, Cehov, Gogol și Ostrovski, Molière, Twain și Goldoni, Horia Lovinescu, Lucia Demetrius, Aurel Baranga, Valentin Kataev, Konstantin Simonov și alții. Firește, s-ar mai putea spune și alte lucruri bune. Noi însă reparăm utilajele din ce în ce mai bine nu cîntînd realizările, ci criticînd lipsurile. De aceea reclam lipsa, în măsura dorită de spectatori, a comediei și mai ales a comediei muzicale.

— Atîta tot?

— Și ceva despre regizori și distribuție. Unde se muncește desigur că uneori se greșește. Depinde însă de natura greșelii și de măsura în care aceasta putea fi evitată...

Tovarășul Cioara e de părere că, în teatru, în materie de dis-

tribuție, nu e voie să se greșească; pe parcursul repetițiilor o distribuție greșită poate fi pe loc înlăturată; persistă greșeli numai acolo unde regizorii fac distribuții formale.

— După părerea mea așa s-a întîmplat și în spectacolul cu „Doi medici”. Piesa lui Hans Pfeiffer e o piesă interesantă și actuală, reușește să arate adevărata față a imperialismului și demască o serie de stări de lucruri din Germania occidentală. Păcat că regizorul Marcel Soma n-a realizat o distribuție integral izbutită. În spectacol fac notă discordantă cu interpretarea celorlalți actori și uneori chiar cu spiritul piesei, Ion Negrea (în doctor Bell) și Al. Zecu (în doctor Brosius). Acești actori, care și-au dovedit nu o dată posibilitățile, au fost greșit distribuți și, ca atare, spectacolul nu s-a ridicat la înălțimea cuvenită, deși rămîne un spectacol bun.

Și acum, funcționara. Se numește Eva Soncutean, lucrează la Sfatul popular orășenesc, i-a plăcut foarte mult spectacolul cu „Trei generații”, e foarte supărată că la ultimele premiere și spectacole n-a reușit să găsească bilete, și are de transmis...

— O părere proastă despre actorii nestatornici, o părere nu tocmai bună despre întreruperea discutării spectacolelor cu spectatori și dorința ca viitorul — avînd în vedere planul de sistematizare — să aducă teatrului din Petroșeni o sală nouă, corespunzătoare și viitoarelor... succese.

Bazil DUNĂREANU
Fotografiile actorului

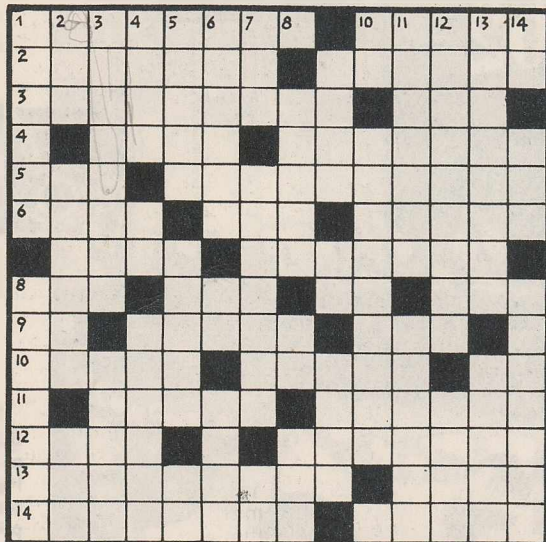
Eva Soncutean

Cuvinte încrucișate ZOOLOGIE?

ORIZONTAL: 1) STRUT — Frate cu BROASCA. 2) CALUL și CAPRA — OAIIE. 3) POPÎNDĂI — Interjecție. 4) Comună din raionul Mediaș — COCOȘ. 5) Rtu în Austria — BROASTE. 6) Scriitor spaniol din sec. XIV — Metaloid — Nume masculin. 7) Mama lui August — ALBINA (fig.). 8) Nume feminin — CAI de la poalele munților — Pană — Pui de capră. 9) Locotenent — CANINI — Vechi popor italic. 10) Formă — Prieten — Afirmatie. 11) Omul de pe scenă — GÜSTER. 12) Oraș în Italia — BOI. 13) CHT — Stat în Asia. 14) PAPAGALI — CĂLUGĂRIE.

VERTICAL: 1) RAC — MORSE. 2) CARASUL sau chiar TIGRUL — TON — Din fagot. 3) BRAC — Lipsit. 4) LILIACUL pe note (pl.) — De la cîntatul COCOȘILOR pînă la al PRIVIGHETORII — MIEI. 5) Berete — ELAN — Pronume. 6) Localitate lângă Suceava — Măsură de timp — Oaie mică. 7) Zăpadă — COSAȘ — Careul 8) A obosi — Unsoare — A cunoaște. 9) ZVIRLUGI — Pronume — MUSCA + SOMN. 10) În bloc — COCOȘ (fem.). 11) CHT — Tară în Marea Britanie. 12) Era MASTODONTULUI (masc.) — COTOFANA (masc. pl.). 13) TON stricat — Scarmăna lina. 14) Pronume — Colecționează MUȘTE — DRAGONI.

Dezlegarea jocului „Pămînt și apă” apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Șolohov — Botez. 2) Oparin — Romane. 3) Leda — Arătura. 4) Oro — A — Odă — Mcc. 5) Măgura — Ana — Hi. 6) O — Amado — Inter. 7) Ne — Eminescu — M. 8) Elida — Estonia. 9) Sena — Oge — Ren. 10) Csi — Plantator. 11) Utilat — Ir — Eta. 12) E — In — Snop — Am. 13) Surpări — Panta.

Noutăți științifice și tehnice din Uniunea Sovietică

Nutreț... bacterian

Recei, cercetătorul sovietic I.I. Orobinski a descoperit bacterii cu interesante proprietăți biostimulatoare — înfomează revista „Svinovodstvo”. Cultivate pe diferite nutrețuri, ele se înmulțesc rapid, îmbogățesc acestea din urmă cu vitamine, acid lactic, fermeți și alte substanțe și, în același timp, se pare că transformă o parte din substanțele azotoase greu asimilabile din furaje în proteină microbiană foarte nutritivă. După cum arată primele observații ale zootehnicienilor și rezultatele experimentale ale instituțiilor științifice din U.R.S.S., „nutrețul bacterian” poate mări productivitatea animalelor cu 10-15%, iar în unele cazuri cu 30% și chiar mai mult.

Lapte proaspăt... timp de 18 luni

Conservarea laptelui proaspăt pe un timp îndelungat a fost pentru prima oară realizată de tehnicienii sovietici. După o prealabilă „tratare” — într-un vas ermetic închis — cu ultrasunete, care accelerează procesul de pasteurizare, laptele poate fi păstrat timp de un an și jumătate la o temperatură constantă de 12° Celsius, fără să se altereze.

„Uleiul de porumb” și... tinerețea

Unul din trei oameni este mai mult sau mai puțin atins de ateroscleroză. Acestei boli i se datorează îmbătrînirea prematură și moartea unui procent însemnat de persoane.

La originea aterosclerozei se află colesterolina, o „grăsimă” ce se depune pe pereții interni ai vaselor sanguine, transformându-le cu timpul în „tuburi” rigide. Astfel este tulburată circulația normală a sîngelui și se produce hipertensiunea arterială.

Un grup de savanți de la Academia de medicină militară din Leningrad, condus de prof. Z. Volinski, fac de mai multă vreme cercetări în problema prevenirii și combaterii aterosclerozei.

Experiențele pe animale efectuate de specialiștii sovietici au dovedit că uleiul extras din porumb are proprietatea de a scădea nivelul colesterolului din sînge. Iepurii hrăniți cu acest ulei au avut de 4-5 ori mai puțin colesterol în sînge decît cei alimentați cu ulei de floarea-soarelui.

Un grup de muncitori de la o uzină unde se extrage uleiul de porumb, suferinzi de hipertensiune arterială, au consumat acest ulei în locul celui de floarea-soarelui. Analizele și examenele efectuate au arătat că tensiunea lor arterială s-a normalizat, iar fenomenele de scleroză pe care le prezentau au diminuat.

Experiențele continuă.

Făină din... alge

Cercetări făcute în ultimul timp au demonstrat marea valoare nutritivă a algelor marine; din păcate, nu au fost recomandate și „rețete” pentru folosirea lor în practică.

Biologul sovietic N.N. Alimov a studiat pentru prima oară posibilitatea fabricării unei „făini” din alge care să fie folosită la îmbunătățirea valorii nutritive a pîinii.

Cele mai bune rezultate au fost obținute prin combinarea făinii de alge cu făină de secară. Adăugarea unei cantități de 5-10% din cea dintîi în cea de a doua oferă o materie primă excelentă pentru fabricarea pîinii și a pesmeșilor. Produsele astfel preparate au o mare valoare nutritivă, făina de alge conținînd de 20-30 ori mai mult calciu și de 3-8 ori mai mult fier decît făina de secară. În plus, ea conține substanțe minerale, vitamine și alte elemente valoroase care nu se găsesc în făina de secară.

Noi stimulatori ai creșterii plantelor

Savanții sovietici A.N. Grinev și A.P. Terentiev au elaborat recent o serie de stimulatori ai creșterii plantelor pe bază de benzofuran și indol, care „imită” acțiunea naturală a hormonilor vegetali.

Rezultate extrem de bune au fost obținute în acumularea masei verzi la porumb, în butășirea trandafirilor și a iasmei de pădure.

Povestea vorbeii

CUVINTE ÎNRUDITE

În vocabularul unei limbi, cuvintele nu sînt izolate unul de altul, ci, dimpotrivă, se grupează în așa-numite familii. E clară pentru oricine înrudirea dintre a vîna, vînat, vînător, vînătoare, vînătoare etc. Nimeni nu poate contesta că a împacheta e „rudă” cu a despacheta, și amîndouă cu pachet.

Se întîmplă însă cîteodată ca înrudirea să nu fie chiar atît de evidentă. Vom deosebi aici două situații:

a) Cuvintele seamănă foarte mult prin forma lor sonoră, prin rostire, dar nu sînt sînt legăm sensurile lor. E evident că secret și secretar seamănă foarte mult, dar cum să demonstrăm că sînt două cuvinte înrudite? Dacă ne limităm la înțelesurile lor de acum, desigur că nu vom izbui; de aceea trebuie să facem apel la istorie: secretar e împrumutat din franțuzește, unde secretaire a însemnat cîndva „persoană care deține secretele unui personaj important”.

b) Cuvintele înrudite nu mai seamănă astăzi nici o formă, nici o înțeles. Cine ar spune că om e „rudă” cu nimeni? Și totuși legătura e, la origine, foarte strînsă: în latineste, om se spunea homo; ne homo însemna „nici un om, nimeni”. Această îmbinare de cuvinte s-a transformat într-un singur cuvînt și ne homo a devenit nemo. Urmasul romnesc al lui homo e om, iar al lui nemo — nimeni (în limba veche se zicea nime, cuvînt folosit și de Eminescu). Și în acest caz, și în multe altele, înrudirea a fost ascunsă de schimbările pe care le-a suferit forma cuvintelor (sunetele din care sînt alcătuite) în cursul secolelor.

Sorin STATI

Colțul cosmeticienei

MĂȘTI COSMETICE DE SEZON

Am mai vorbit cu alt prilej despre rolul măștilor cosmetice de orice fel. La acestea adăugăm azi un sfat de sezon: măști preparate din sucule legumelor și fructelor. Acest suc se amestecă cu caolin sau amidon pînă se formează o pastă. Măștile astfel preparate au proprietatea de a strînge porii, a curăța și tonifica pielea.

Ca orice mască, și aceasta se păstrează pe față timp de 20-30 de minute, pentru a putea acționa profund în straturile pielii.

În cazul unei epiderme uscate și ușor iritabile. Sucul sau chiar miezul strivit al pepenului galben și verde, sucule pierșicilor și al caiseilor pot fi folosite pentru orice fel de ten.

Aplicațiile cu astfel de măști se scot cu ceal de mușetel sau cu apă călduță după care se spală obrazul cu multă apă rece și se unge cu un strat subțire de cremă hrănitoare (Nutrin, Velur, Magnolia).

Georgeta MĂLIN

SPORT

CLARIFICĂRI...

de Constantin CHIRIĂ

...Cuvîntul e la ordinea zilei, dacă-l referim la campionatul de fotbal. Dinamo a flenit, cum s-ar spune, din plutonul frunțaselor luînd avansul care-i va asigura titlul de campionat în ediția 1961/62. Steaua a scăpat de emoțiile retrogradării; dar nici Dinamo-Pitești și Metalul-Tîrgoviște nu mai au emoții: retrogradarea lor e certă. Actul hotărîtor al acestui final de campionat, divizat în două tablouri, s-a jucat pe două scene diferite: la București și Ploiești. Petrolul n-a reușit să cîștige la Ploiești. Steagul roșu a fost înfrînt la București, consolidîndu-se poate cu speranța unui loc doi.

Cupașaj de pe stadionul 23 August (UTA — Rapid, Steaua — Steagul roșu) a fost în nota vremii. Și pentru că a plouat înainte și pentru că a plouat după — și cupajul a constituit un fel de ploaie. Ploaie de goluri (s-au marcat 14 goluri, aproape jumătate din cîte s-au marcat în întreaga etapă), dar ratările au fost atît de numeroase (adevărată ploaie torrențială) încît de multe ori, asistînd la fazele jocurilor, ne-am pomenit spunînd: apă de ploaie. De mult timp n-am văzut ratîndu-se atîtea goluri. Nu din careul de 16 metri. Cele mai multe s-au ratat din careul de 6 metri. Și mai ales Steagul roșu. E de neînchipuit cum Mesaros, care a marcat un gol de la 18-20 metri, a ratat cel puțin 5 de la 3-4 metri. Dar Seredai, dar David, dar Năstăsău? Dar Sigheți, care a confirmat această predilecție a Steagului roșu pentru ratări, executînd un 11 metri în brațele lui Voinescu? Steaua a învins pentru că a jucat limpede pe spații libere, beneficiînd din primele secunde ale jocului de avantajul unui 11 metri transformat în gol (acordat destul de ușor de către arbitru). La fel de ușor, poate chiar mai ușor, i s-a făcut cadou și Steagului roșu acel 11 metri amîntit (e drept la un scor care nu prea mai punea în discuție victoria militarilor). Steagul roșu a pierdut pentru că a jucat înghesuit și aceasta pe o vreme

în care controlul balonului e o iluzie. Și a mai pierdut pentru că formula cu Seredai, centru atacant, ni s-a părut (și jocul a demonstrat-o) cea mai puțin inspirată. Seredai (acest fotbalist atît de dotat fiziceste, omul pe care nimeni nu l-a văzut vreodată obosit) este prin excelență jucătorul-piston, jucătorul înainte-înapoi, destructiv în apărare, împingînd mereu înainte atacul. Transformat în vîrf de atac, apărarea a fost lipsită de aportul lui, iar el — supravegheat și controlat în permanență de jucătorii militari — s-a sufocat din lipsă de spațiu.

De ce insistăm asupra Steagului roșu? Pentru că această echipă, cîștigătoare autoritară a unui turneu balcanic, începe să obosească (la fel ca în ultimele etape ale turneului) în timp ce altele (Steaua, Dinamo, Rapid etc., mai puțin Petrolul) fac totul ca să întînerească. De multă vreme echipa nu are centru, arpile nu au rezerve, stoperul nu are înlocuitor etc., etc. (Oare jucătorii din echipa de juniori a Steagului roșu nu pot împotriva formația primă?). Steagul roșu nu face decît să amintească o problemă mai veche a fotbalului nostru: oboseala, bătrînețea. Am putut cunoaște atîția jucători care și-au început cariera în echipe de categoria A ca juniori! (Marian, la 16 ani începea să fie spaima unor portari de talia lui David). Atunci de ce așteptăm atîta vreme, de ce utilizăm cu atîta întîrziere talente autentice? Ni-i teamă că ne-ar putea dezamăgi? Și atunci îi supravegheam cu teleobiectivul în jocurile de la B sau din alte categorii, pentru ca nu cumva să greșim cu privire la talentul și rezistența lor? Îi lăsăm pe alții să-i rodeze? Aceasta e teama de risc sau, cum spune o vorbă: vrem să scoatem castana din foc cu mîinile altora.

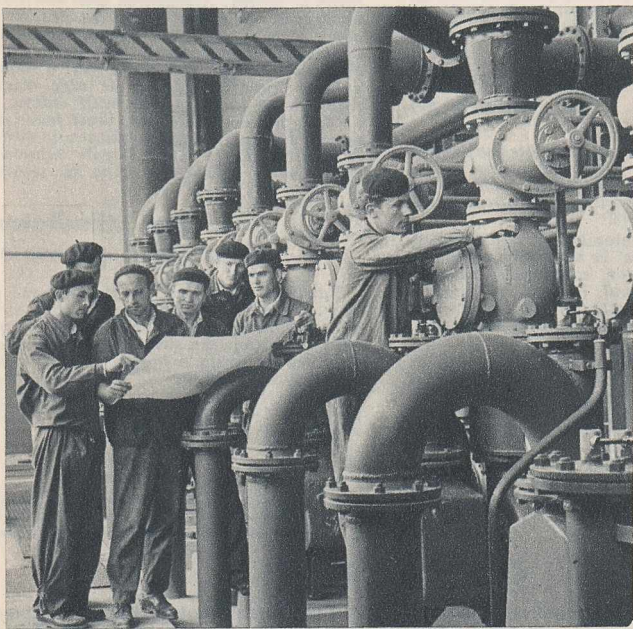
Încep clarificările în acest final de campionat. Dar în același timp tot mai clară ne apare ideea necesității întineririi unor echipe. Și rezerve există. A dovedit-o în primul rînd turneul U.E.F.A.!

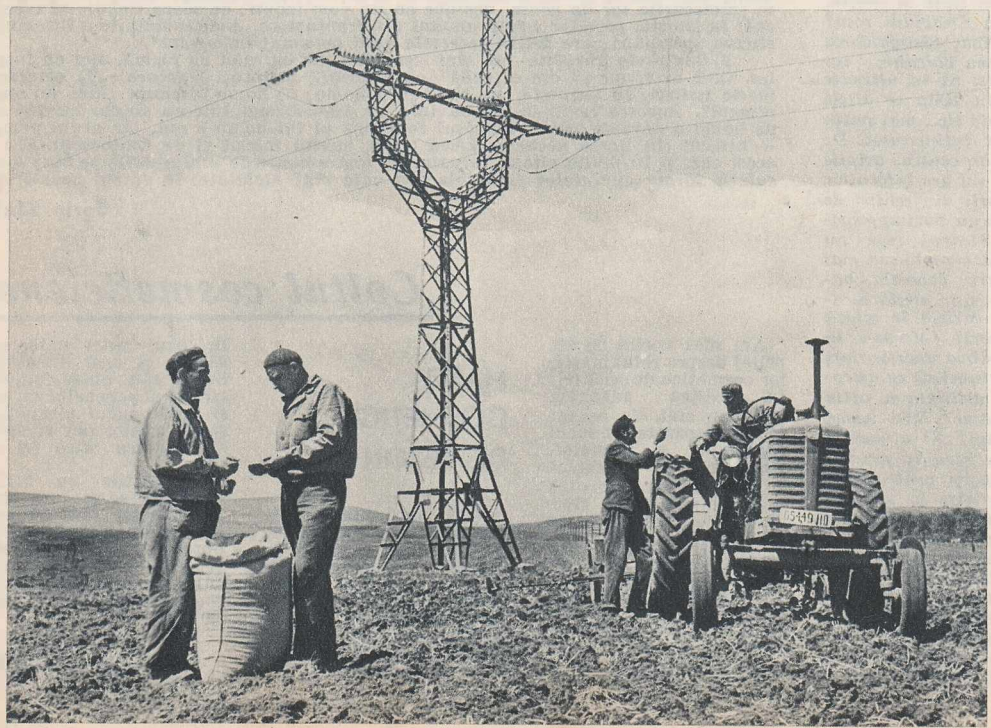
Imagine de la sesiunea festivă a Academiei R.P. Romîne și Ununii scriitorilor, consacrată comemorării a 50 de ani de la moartea lui Ion Luca Caragiale.

Fotocronica
FLACARII

La Universitatea din București, cu prilejul decernării titlului de Doctor Honoris Causa în științe matematice, academiicianului profesor Ivan Gheorghevič Petrovski, rectorul Universității „M.V. Lomonosov” din Moscova.

Întreprinderea de construcții siderurgice de la Hunedoara a organizat o serie de cursuri de calificare pentru muncitorii de pe șantierele sale. În fotografie: un grup de cursanți la o lecție practică.

La G.A.S. Apoldul de Sus, regiunea Hunedoara, după recoltarea secarei masă verde, se însămânțează o a doua cultură: porumb pentru siloz.

Actorii americani Shirley McLaine și Jack Lemmon la spectacolul de gală care a avut loc la cinematograful „Patria” din Capitală, cu care prilej a fost prezentat filmul artistic american „Bătrînul și marea” după cunoscuta povestire a lui Ernest Hemingway.

Tovarășul N. S. Hrușciov s-a întâlnit recent la Sovietul de deputați ai oamenilor muncii din Moscova, cu cei mai de seamă urbanisti din capitala sovietică. Cu acest prilej s-a discutat despre bazele tehnico-economice ale planului general de reconstrucție a Moscovei până în 1980. În fotografie: tovarășul N. S. Hrușciov în fața machetei ansamblului din piața Smolensk.

Demonstrație pe străzile Parisului împotriva provocatorilor fasciști. Mille de democrați au manifestat cerind pedeapsă exemplară pentru fasciștii din O.A.S.

Politia argentiniană împiedică, cu ajutorul bastoanelor de cauciuc și al gazelor lacrimogene, intrarea în parlament a noilor deputați. După cum se știe, alegerile recente au fost anulate de către autoritățile guvernamentale din Argentina, întrucât favorizau opoziția.

Peste 1.500 de tineri muncitori, studenți și muncitori agricoli italieni s-au întâlnit la Florența, pentru a-și afirma solidaritatea în lupta pentru realizarea unei reforme agrare în Italia.

fotocronica FLACĂRII

Micul comentariu

VAL DE „AUSTERITATE” LA SAIGON

de Florica ȘELMARU

Cine a spus oă regimul diemist e un regim de corupție, venalitate și imoralitate? Cine a spus? Unde s-a spus?... Între altele, chiar în presa americană — și mai cu seamă astă-toamnă, după călătoria de „studiu” a generalului Taylor la fața locului. Mai precis, în momentul când autoritățile din S.U.A. decideau să aloce lui Diem un ajutor militar suplimentar în valoare de 400 milioane de dolari. Arătam atunci cum membri ai Congresului, comentatori, corespondenți, recunoșteau deschis în declarații și în coloanele ziarelor că regimul diemist e impopular, că impopularitatea lui e cu prisosință meritată, că solidarizarea cu o asemenea figură și cu un asemenea regim e compromițătoare pentru Statele Unite. Chiar glasuri foarte autorizate au scotit în cele din urmă necesar să formuleze muștrări la adresa ferocei dicatoraș de la Saigon și să-i dea a înțelege că, dacă mai vrea dolari, echipament militar și trupe din S.U.A., să facă bine și să asaneze — măcar așa, puțin, de ochii lumii — viața publică sud-vietnameză. ...Orice s-ar spune, sâmbința bună s'îrșește prin a rodi, atunci când cade pe un teren fertil. Așa înoft, de cîteva zile, a intrat în vigoare în Vietna-

mul de sud o nouă lege: „Legea pentru protecția moralei”!

Cum credeți că acționează această lege? Credeți că interzice variatele comerțuri deocheate (de la arme la stupefiante) oare se desfășoară sub oblăduirea diemistă? Da' de unde! Poate că prevede sancțiuni draconice împotriva corupției notorii din administrația diemistă? Nici aift. Nu cumva limitează îndeletnicirile trustului familiei Diem, care exercită în Vietnamul de sud un fel de autocrație politico-economică? Evident, nu. (Cu aift mai puțin, cu cît inspiratoarea legii este influența doamnă Ngo Dinh Niu, cumnata dictatorului și fiica ambasadorului sud-vietnamez la Washington...). Atunci? Ei bine, de cîteva zile, la Saigon, în baza noii legi... nu se mai dansează în localurile de noapte. Și cele 3.000 de „taxi-girls” ale capitalei au fost invitate la pocăință imediată, promițându-li-se pentru cîndva, într-un viitor neprecizat și neprecizabil, meserii mai demne. Un corespondent occidental creionează următorul peisaj nocturn saigonez: „În majoritatea localurilor, pe parchetul de dans au fost instalate mese; orchestrele continuă încă să cînte, iar consumatorii se bițile pe scaunele lor — în timp

ce reprezentanții autorităților întredeschid din cînd în cînd ușa, ca să vadă dacă totul se petrece în conformitate cu legea”. Tot după mărturia la fața locului, „în conformitate cu legea”, prostituția se exercită acum clandestin, iar produsele anticoncepționale, care au dispărut din farmacii în baza unuia dintre articole, se vînd pe sub mînă. Nimic nu lasă să se prevadă că acțiunea virtuoașei legi se va extinde la alte domenii de activitate — la alte categorii de persoane, mai responsabile de imoralitatea vieții publice sud-vietnameze decît cele 3.000 de „taxi-girls”.

Acestea par destinate să rămînă singurele victime ale valului de austeritate care s-a abătut asupra Saigonului. Ele — și militarii americani. Este de mirare că tătucul doamnei Niu nu a prevenit-o că în rîndurile trupelor S.U.A. destinate Vietnamului de sud este întreținută impresia că vor pleca pentru un fel de vacanță pe seama statului în niște locuri paradisiace — unde, spre deosebire de paradisul biblic — absolut toate merele se pot mîncă. „Mulți militari americani, relata nu de mult și «Newsweek», scotesc Saigonul drept cel mai bun înlocuitor al Parisului din Extremul Orient, un oraș al distracțiilor și al plăcerilor”.

Acum, s-au dus distracțiile, s-au dus plăcerile. Sau, în orice caz, ca orice lucru cumpărat la bursa neagră, costă mai scump. Practic, „legea pentru protecția moralei” este un adevărat atentat la... moralul militarilor americani.

... Nici un stat nu se poate lăuda de a fi făcut cît noi în domeniul social!... Franco.

(„Le Monde” — 29 mai 1962).

— Casă, masă, gratis!

Desen de Cik DAMADIAN

FLACĂRA

Revistă social-politică și literar-artistă

Anul XI—Nr. 23 (367)
9 Iunie 1962

REDACȚIA:
BUCUREȘTI
PIAȚA ȘCINTEII

Casa poștală: 3507
of. 33, Tel. 17.60.10.
int. 1744

ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

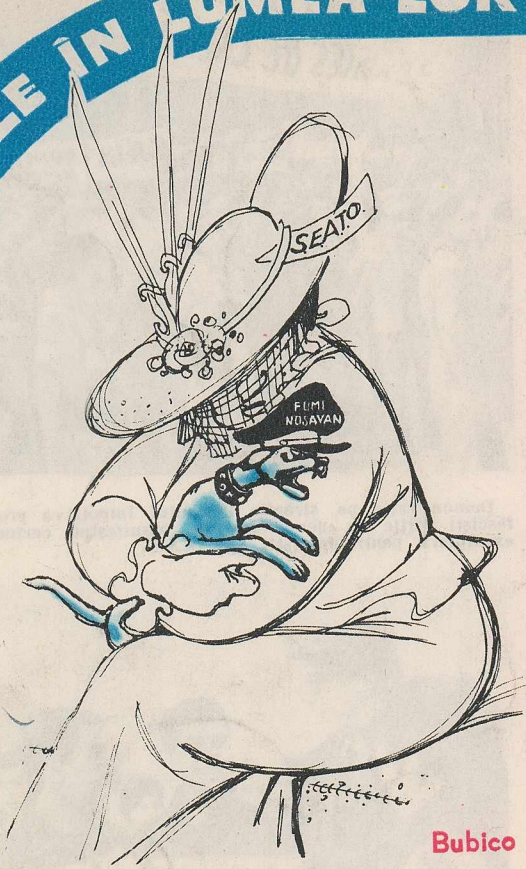
PREȚUL
ABONAMENTELOR:

3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Șcintei.

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

CARAGIALE ÎN LUMEA LOR • CARAGIALE ÎN LUMEA LOR

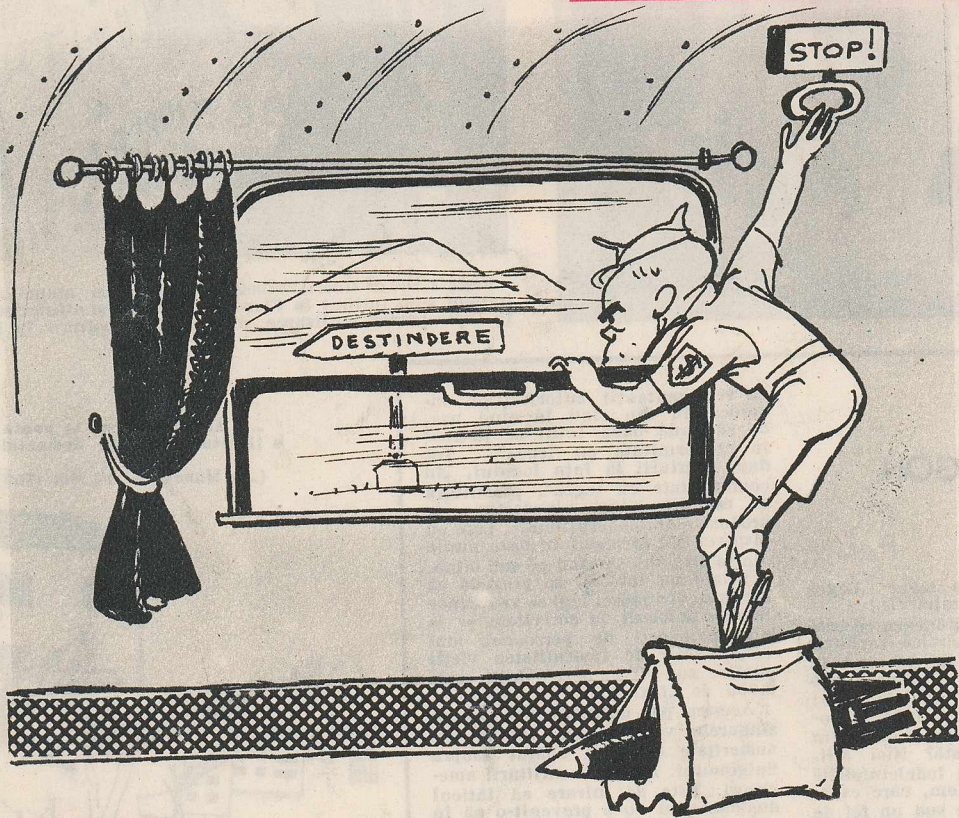

Bubico

D-ALE CARNAVALULUI

— Mă traduci, John, bibicule!

DI. PentaGOE

Desene de Eugen TARU

Lanțul slăbiciunilor